वर्ष : २१, अंक : ८, काठमाडौं, २०८२ जेठ ३० गते शुक्रबार, 13 June, 2025, Friday पृष्ठ : ८, मूल्य रू : १०/-

राष्ट्रिय एकता, राष्ट्रियता र मधेशवादप्रति समर्पित www.madheshvani.com

राष्ट्रिय साप्ताहिक

मधेशवाणी

The Voice of Madhesh

डिजिटल प्लेटफर्ममा मधेशवाणी

https://www.facebook.com/madheshvaninews

https://x.com/madheshvani

https://www.youtube.com/@madheshvanit.v.7538

https://www.madheshvani.com

'सबै समस्याको मूल जरो संविधानमा छ, पुनर्लेखनको विकल्प छैन'

कपिलवस्तु । जनता समाजवादी पार्टी, नेपालका अध्यक्ष उपेन्द्र यादवले हाल देशमा देखिएका सबै समस्यको मूल जरो वर्तमान संविधानमा रहेकोले यसलाई पुनर्लेखन गर्न माग गरेका छन् ।

शुक्रबार तौलिहवामा जसपा नेपाल कपिलवस्तुको आयोजित जिल्लाको प्रथम अधिवेशनको उद्घाटन गर्दै अध्यक्ष यादवले संबिधान नसच्याए मुलुकले योभन्दा कठिन र जटिल अवस्थाको सामना गर्न बाध्य हुने दाबी गरेका हुन् ।

फोहोर भैसकेको खोलाको मुहान पहिले सफा गरौं, पानी आफै स्वच्छ हुन्छ भन्दै अध्यक्ष यादवले भने,- 'मुलुकलाई निकास दिन ढिला नगरौं, दफावार धारा पिच्छे त्रुटिपूर्ण रहेको यो संबिधानलाई पुनर्लेखन गर्नुको विकल्प नै छैन ।'

संविधान संशोधनकै एजेन्डा अघि सारेर बनेको वर्तमान सरकार सत्तालिप्सा, भ्रष्टाचारी, कमिसनखोर, बिचौलिया र भू माफिया जस्ता देशका धमिरालाई संरक्षण गर्नु बाहेक संबिधानका त्रुटिहरु सच्याउने तर्फ गम्भीर नभएको उनले टिप्पणी गरे।

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको मर्म अनुसार देशमै संबिधान कार्यान्वयन नभएको भन्दै अध्यक्ष यादवले जारी भएदेखिन यो विकृत संबिधानकै कारणले एक दशकदेखि मुलुक अनिर्णयको बन्दी बन्न बाध्य भएको बताए ।

'ठूला भनिएका तीन दल आफैँले ल्याएको संविधानको कवरमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र लेखेपनि यसको कार्यान्वयनमा ईमानदार छैनन,- अध्यक्ष यादवले,- 'यदि संविधान कार्यान्वयन हुँदैन भने त्यसले लोकतन्त्रलाई झन् कमजोर बनाउँछ, त्यसैले संविधानलाई संशोधन गरेर त्यसको मूलमर्म अनुसार पुनर्लेखन गर्नुपर्छ ।'

कांग्रेस र कम्युनिस्ट जस्ता दलहरू संविधान र संघीयताको कार्यान्वयनप्रति गम्भीर र जिम्मेवार नदेखिएको आरोप लगाउँदै यादवले प्रतिवद्धता बिना कुनै पनि संविधान दीर्घकालीन बन्न सक्दैन, भ्रष्टाचार नियन्त्रण, सुशासन र जनताको विश्वास प्राप्त गर्न बलियो सरकारको आवश्यकता रहेको बताए ।

'तीनै तहका सरकारबीच समन्वयमार्फत गुणस्तरीय शिक्षाको विकास गर्नुपर्ने आवश्यकता'

जनकपुरधाम । मधेश प्रदेशका मुख्यमन्त्री तथा राजर्षि जनक विश्वविद्यालयका सहकुलपति सतिशकुमार सिंहले मधेशको शैक्षिक अवस्था दिनप्रतिदिन खस्किँदै गएको उल्लेख गर्दै तीनै तहका सरकारबीच समन्वयमार्फत गुणस्तरीय शिक्षाको विकास गर्नुपर्ने आवश्यकता औँल्याएका छन् ।

जनकपुरधाममा आयोजित विश्वविद्यालयको प्रथम दीक्षान्त समारोहलाई सम्बोधन गर्दै मुख्यमन्त्री सिंहले विभिन्न अध्ययन र तथ्यांकहरूले मधेश प्रदेशको शैक्षिक अवस्था कमजोर देखाएको बताएका हुन् । उनले संघीय सरकारले अन्य विश्वविद्यालयलाई जस्तै मधेस सरकारले स्थापना गरेको विश्वविद्यालयलाई पनि समान रूपमा आर्थिक सहयोग गर्नुपर्ने धारणा राखे ।

"मधेश प्रदेशको शैक्षिक अवस्था सुधार्न संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच सहकार्य आवश्यक छ," उनले भने, "संघीय सरकारको सहयोगबिना प्रदेश सरकारले मात्रै गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्न सक्दैन ।"

मुख्यमन्त्री सिंहले विश्वविद्यालयले प्रदेशमै उच्च शिक्षाको पहुँच विस्तार गर्दै स्थानीय स्तरमै दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्न सक्ने विश्वास व्यक्त गरे । उनले शैक्षिक सुधारका लागि नीति, कार्यक्रम र बजेटमा प्राथमिकता दिनुपर्नेमा जोड दिए । समारोहमा उपाधि प्राप्त गरेका विद्यार्थीहरूलाई बधाई दिंदै उनले उज्ज्वल भविष्यको शुभकामना दिए ।

राजर्षि जनक विश्वविद्यालयका कुलपति तथा प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीको प्रमुख आतिथ्यमा सम्पन्न भएको समारोहमा विश्वविद्यालयका पदाधिकारी, प्राध्यापक, विद्यार्थी, अभिभावकलगायतको उपस्थिति रहेको थियो। स्नातक, स्नातकोत्तर तथा विद्यावारिधि तहका विद्यार्थीहरूलाई औपचारिक रूपमा उपाधि प्रदान गरिएको थियो। समारोहमा सांस्कृतिक कार्यक्रम पनि प्रस्तुत गरिएको थियो ।

लोसपा महासचिव मिश्रले 'लोकतान्त्रिक शहीद सन्तति वृत्ति कोष' स्थापना गर्ने

काठमाडौं । लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टी नेपालका महासचिव एवं प्रवक्ता मनिष कुमार मिश्रले 'लोकतान्त्रिक शहीद सन्तति वृत्ति कोष' स्थापना गर्ने उद्घोष गरेका छन् । लोसपा महासचिव मिश्रले 'सुदृढ तथा शिक्षित समाज निमार्णमा हातेमालो गरौं' भन्ने उद्देश्यका साथ मधेश आन्दोलनको समयमा सहादत प्राप्त वीर शहीदका सन्तानहरूको शिक्षामा योगदान पुगोस् भन्ने उद्देश्यका साथ ५१ हजार रकम प्रदान गरि सो कोष स्थापनाको घोषणा गरेका हुन् ।

महासचिव मिश्रले बुधबार पर्न गएको आफ्नो जन्मदिनको अवसर पारी सो वृत्ति कोषको घोषणा गरेका छन् । उनका अनुसार मधेश आन्दोलनमा सहादत प्राप्त परिवारका बालबालिकाको समुचित शैक्षिक उत्थान एवं सामाजिक समावेशीकरणमा केन्द्रित रहने यो कोष कानूनी सल्लाहमा एक विशेष टिमद्वारा सञ्चालित हुनेछ । 'शहीद परिवारको साथ, सम्पूर्ण समाज' भन्ने नाराका साथ स्थापित कोषका लागि महासचिव एवं प्रवक्ता मिश्रले व्यक्तिगत तर्फबाट ५१ हजार रूपैयाँसहित प्रारम्भिक योगदान घोषणा गरेका छन् ।

शहीदहरूको बलिदानको सम्मान यस अभियानप्रति शुभेच्छुक र पार्टीका अन्य सदस्यहरूको समेत सहयोग र सहकार्यको समेत उनले अपेक्षा गरेका छन् ।

'वैदेशिक रोजगारीमा सिण्डीकेट अन्त्य'

काठमाडौं । वैदेशिक रोजगार विभागका महानिर्देशक कमल प्रसाद भटट्राईले वैदेशिक रोजगारीमा सिमित मेनपावरहरुको सिण्डीकेट हल्ला निराधार नरहेको बताएका छन् । आइतवार सञ्चारकर्मीहरुसँग कुराकानी गर्दै महानिर्देशक कमल प्रसाद भटट्राईले सरकार निस्पक्ष रुपमा कानुनी रुपमा दर्ता तथा नविकरण भएका मेनपावर कम्पनीहरुलाई श्रम सम्झौता भएका देशहरुमा निर्वाद रुपमा कारोवार खुल्ला गरिएको बताएका हुन् ।

महानिर्देशक कमल प्रसाद भटट्राईले भने, ' वैदेशिक रोजगारीका कुनै पनि अमुक मेनपावरलाई सिण्डीकेट गर्ने हल्ला निराधार छ । विभागले १ हजार ४३ कानुनी रुपमा दर्ता भएका मेनपावरहरुलाई श्रम सम्झौता भएका देशमा कारोवार गर्न कुनै पनि रोकटोक छैन । नेपाल सरकार कुनै पनि सिण्डीकेटको पुर्ण राखेजीको पक्षमा छ । '

मधेश प्रदेशको नीति तथा कार्यक्रम सर्वसम्मतले पारित

जनकपुरधाम । मधेश प्रदेश सरकारको आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को नीति तथा कार्यक्रम प्रदेशसभाबाट सर्वसम्मत पारित भएको छ ।

मंगलबार बसेको प्रदेशसभा बैठकले ध्वनि मतबाट नीति तथा कार्यक्रम अनुमोदन गरेको हो । प्रदेश प्रमुख सुमित्रा सुवेदी भण्डारीमार्फत प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम पारित गरियोस् भन्ने प्रस्ताव मुख्यमन्त्री सतिशकुमार सिंहले बैठकमा पेस गरेका थिए ।

नीति तथा कार्यक्रममाथि दुई दिनसम्म छलफल भएको थियो। छलफलका क्रममा सांसदहरूले उठाएका जिज्ञासाको जवाफ मुख्यमन्त्री सिंहले मंगलबार बैठकमै दिएका थिए । प्रदेशसभा सभामुख रामचन्द्र मण्डलले निर्णयार्थ प्रस्ताव पेस गर्दा विपक्षमा कसैले पनि मत नदिएपछि नीति तथा कार्यक्रम सर्वसम्मत रूपमा पारित भएको घोषणा गरेका हुन् ।

यसअघि चार जना सांसदले नीति तथा कार्यक्रममा संशोधनको लागि प्रस्ताव दर्ता गराएका थिए। सभामुख मण्डलले ती प्रस्ताव फिर्ता लिन आग्रह गरे पनि फिर्ता नलिएपछि निर्णयार्थ प्रस्तुत गरिएको थियो। ती संशोधन प्रस्तावहरू बहुमतले अस्वीकृत भएका थिए ।

राजर्षिजनक विश्वविद्यालयको प्रथम दीक्षान्त समारोह शनिबार हुने

जनकपुरधाम । राजर्षिजनक विश्वविद्यालयको प्रथम दीक्षान्त समारोह जेठ २७ गते हुने भएको छ । जनकपुरधामस्थित महेन्द्रनारायण निधि मिथिला संस्कृति केन्द्रमा मंगलबार हुने दीक्षान्त समारोहमा प्रधानमन्त्री एवम् विश्वविद्यालयका कुलपति केपीशर्मा ओलीले स्नातक तथा स्नातकोत्तर तह उत्तीर्ण विद्यार्थीहरूलाई दीक्षित गर्ने कार्यक्रम तय भएको हो ।

यो विश्वविद्यालयको पहिलो तथा ऐतिहासिक दीक्षान्त समारोहलाई भव्य तथा व्यवस्थित बनाउन रजिष्ट्रार सत्यनारायण साहको संयोजकत्वमा डीनहरू, परीक्षा नियन्त्रण, सह-नियन्त्रणहरू तथा कर्मचारीहरू सम्मिलित १५ सदस्यीय मूल समिति गठन गरिएको छ । साथै, प्राध्यापक, कर्मचारी तथा विद्यार्थी सम्मिलित १६ वटा उपसमिति बनाइएका छन् । केन्द्रीय परीक्षा सञ्चालन तथा अभिलेख केन्द्रका अनुसार स्नातक तथा स्नातकोत्तर तह उत्तीर्ण तीन ब्याचका १ सय १५ विद्यार्थी दीक्षित हुन लागेका हुन् । २०८२ साल जेठ ५ गतेसम्म विभिन्न शैक्षिक कार्यक्रममा उत्तीर्ण गरी ट्रान्सकृप्ट लिइसकेका विद्यार्थीहरूले दीक्षित हुन फारम भर्न पाउने पनि केन्द्रले जनाएको छ । दीक्षित हुने विद्यार्थीले दुई जनासम्म अभिभावकलाई पनि समारोहमा सहभागी गराउन सक्ने व्यवस्था मिलाइएको छ ।

समारोहमा विश्वविद्यालयस्तरमा उत्कृष्ट हुने चार, विभिन्न संकाय तथा शैक्षिक कार्यक्रममा उत्कृष्ट हुने १०-१० विद्यार्थीलाई पदकसमेत प्रदान गरिने सहपरीक्षा नियन्त्रक दिलिपकुमार यादवले जानकारी दिए ।

विश्वविद्यालयका उपकुलपति प्रा. डा. अमरप्रसाद यादवले यो विश्वविद्यालयको पहिलो र ऐतिहासिक दीक्षान्त समारोह रहेकाले यसलाई स्मरणीय बनाउने गरी तयारी भइरहेको जानकारी दिए ।

'यो समारोहले विश्वविद्यालयको गरिमा र भविष्यको मार्गचित्र प्रस्तुत गर्नेछ', उनले भने, 'यसलाई सफल बनाउन सम्पूर्ण विश्वविद्यालय परिवार एकजुट भएर लागिरहेका छौं ।'

त्यस्तै, रजिष्ट्रार सत्यनारायण साहले भने, 'राजर्षिजनक विश्वविद्यालयको दीक्षान्त समारोह पहिलोपटक जनकपुरधाममा हुन गइरहेको छ, जुन मधेश प्रदेशवासीका लागि गौरवको विषय हो ।'

दीक्षान्त समारोहअघि प्रधानमन्त्री एवम् कुलपति ओलीको अध्यक्षतामा विश्वविद्यालय सभा (सिनेट) को बैठक बस्ने कार्यक्रमसमेत रहेको छ । संघीय सरकार मातहतको यो विश्वविद्यालयमा हाल चार संकायका १३ वटा शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालन छन् । जसमा एमफिल, एमबीए, बीबीए, बीडीबीएम, बीई-सिभिल, बीआईटी, बीसीए, बीएस्सी-सीएसआईटी, बीपीएच, बीएस्सी-एमएलटी, बीएस्सी-एजी, बीए-एलएलबी र बीजेएमसी छन् । यो विश्वविद्यालय मातहत पाँच वटा आंगिक क्याम्पस छन् भने हालै देशका ६८ वटा कलेजले सम्बन्धन लिएका छन् । धार्मिक एवम् सांस्कृतिक नगरी जनकपुरधाममा अवस्थित यस विश्वविद्यालयको स्थापना २०७४ कार्त्तिक १२ गते भएको हो ।

सम्पादकीय

कसरी हट्ला भ्रष्टाचारको जालो

लोकतन्त्रको लचक स्वतन्त्रतालाई आफ्नो स्वार्थमा अनावश्यक तन्काएर फायदा लिने अभ्यासमा प्रवेश गरेका दुष्प्रवृति हटाउने प्रयासभन्दा सरकारले जन अपेक्षा पूरा गर्ने तथा विकासलाई गति दिने योजनामा बढि ध्यान दिनु पर्दछ । संयोगले दुईतिहाईको अवसर प्राप्त भएको यो सरकारलाई मन नपराउने अनेक शक्तिहरू सुसुप्तावस्थामा रहेकोले सरकारको अनावश्यक कदमले विरोधको आँधी आउन सक्ने यथार्थलाई कहिल्यै बिर्सिनु हुँदैन ।

संवैधानिक धेरै अंगहरूलाई आफ्नो मातहतमा लिने, मीडिया विधेयक, गुठी विधेयक ल्याएर सतहमा आन्दोलन सृजना गर्नु अहिलेको लागि राम्रो लक्षण होइन । सबै विकृति हटाएर त्यसपछि जनतामा जाने भन्ने सोच यदि हो भने त्यत्रो समय यो शक्तिशाली सरकारसंग छैन । त्यस किसिमका सोच प्रत्युत्पादक बन्न सक्छ । जनतालाई आन्दोलनमा आउन बाध्य पार्ने होइन कि जनताको घर दैलोमा राहत पुऱ्याउन सरकारको लागि उपयुक्त अवसर हुन सक्दछ ।

भ्रष्टाचारको अनेक घटनालाई कार्रवाहीको दायरामा ल्याएर छोडि दिने के मानसिकता हो ? यसबाट समर्थक वा विपक्षको मानसिकतामा के प्रभाव पर्छ ? शक्तिको मदमा यी सामान्य कुरा देखिएपनि यसले सरकारको विश्वसनीयतालाई क्षीण बनाउँछ । शंकाको वातावरण तयार पार्छ । त्यस्तै लोकतन्त्रको चरम अवस्थासम्म वाक् स्वतन्त्रतालाई भोग गरि सकेका मीडियामा सहजै प्रवेश गरेका विकृतिहरूलाई सरकारले हटाउने प्रयासमा सिङ्गै मीडिया हाउस नै हल्लिने भएकोले सरकारको मीडिया विधेयकको विरूद्ध मीडियाले सारा देश हल्लाएको घटना अहिले विद्यमान छ । मीडियाको विरोध रैलीले सुसुप्तावस्थामा रहेका सरकारलाई मन नपराउने शक्तिहरू पनि जागृत भएको अवस्थालाई सरकारले नदेखेको हो ? ज्ञानेन्द्र शाहीको घटनालाई सरकारले अनावश्यक उचालेर त्यत्रो हंगामा गराउनुको कुनै अर्थ छैन । आखिर त्यो घटनामा बुझ्ने र नबुझ्ने सबैले सरकारको नै दोष देखाएका छन् ।

सामन्ती राज्यसत्ताभन्दा लोकतन्त्रको पुनर्प्राप्तिमा लोकतन्त्रको आ-आफ्नै किसीमको प्रयोगले थुप्रिदै गएको विकृतिको अम्बार लागेको छ । यो विकृति नेकपा तथा नेपाली काँग्रेसको समान स्वार्थको अभ्यासमा गौण हुने गर्दछ भने अहिले नेकपाले सत्तामा एकलौटी अधिकार बनाएकोले सारा विकृति सतहमा परिलक्षित भएको छ । संस्थागत रूपमा विकास भएको विकृतिहरू जहिले पनि सरकारको स्वामित्वभित्र राखेर हेर्ने गरिन्छ । अहिले पनि त्यही भएको हो ।

देश भ्रष्टाचारमा चुर्लुम्म डुबेको छ । भ्रष्टाचारको महामारीमा सिद्धान्त, उद्देश्य, लक्ष्य, कर्त्तव्य, दायित्व सबै रून्न हुनु स्वाभाविक हो । विपन्नताले मानिसलाई अनैतिक बन्न प्रेरित गर्छ । देशमा शनैः शनैः अनैतिक विचारले सबैलाई ग्रसित गरेकै कारण भ्रष्टाचारले संस्थागत रूप पायो । देशको हरेक क्षेत्रलाई आर्थिक अनियमितताले ग्रास बनाई सकेको छ । व्यक्ति व्यक्तिमा पैसा कमाउने होडबाजी र त्यही पैसाले वोट किनेर अवाँछित तत्वहरू सत्तामा एकाधिकार कायम गरेको कारणले भ्रष्टाचारको आवाज उठ्ने तर सेलाउने गरेको घटनाले भ्रष्टाचारमा सबै लिप्त रहेको स्पष्ट हुन्छ । राज्य यन्त्रलाई स्वच्छ बनाउने दृष्टिकोणले भ्रष्टाचार विरूद्ध आवाज उठाउने नियत नभई भ्रष्टाचार गर्न नपाउनेले आक्रामक भएर भ्रष्टाचारको पोल खोल्न गरिएको प्रयासलाई सबैले बार्गेनिङ्गको कुरा बुझेर तथा लहरो तान्दा पहिरो जान सक्ने सम्भावनाले भ्रष्टाचारको कार्रवाही सेलाउने गरेको कतिपय उदाहरण छ ।

साना कर्मचारीहरूलाई भ्रष्टाचारको मुद्दा चलाई जेल हालेर चोखिने सरकारका प्रयासहरूलाई प्रशंसनीय कार्यभन्दा सरकार आफ्नो छविलाई स्वच्छ राख्ने प्रयास गरेको हो कि जस्तो लाग्छ । भ्रष्टाचारबाट ग्रसित हरेक क्षेत्रमा फैलिएको बेथितिले विकासको कार्य पूर्ण रूपमा प्रभावित भएको छ । यही कारण हो कि परियोजनामा सरकारको लागत र उपलब्धिको शून्यताबाट सरकार सधैं ठगिएको अवस्थामा रहेको छ । उपलब्धि हुन नसक्ने कारणहरू पत्ता लगाउन फेरि एउटा अवसरको सृजना गरि केही व्यक्तिलाई आयोगको माध्यमबाट घिसेपिटेका धेरै कारणहरू देखाएर प्रतिवेदन दिने प्रयास पनि एक किसिमको भ्रष्टाचार हो । यसरी राज्य संयन्त्रको अभिन्न अंग बनेको भ्रष्टाचार प्रथा अवसर विशेषमा केही कारणबश कम देखिएला तर नेपाली राजनीतिबाट यो निर्मूल हुन सक्दैन ।

यसकारण फुलगामा नै बन्नुपर्छ 'राजर्षिजनक विश्वविद्यालय'

डा.राजीव झा

राजर्षिजनक विश्वविद्यालय कुनै व्यक्तिको हैकम जमाउने स्थान होइन, यो मधेशको सपना साकार पार्ने शैक्षिक केन्द्र हो । यो विश्वविद्यालय फुलगामाको मनियारीमा बन्नै पर्छ । राजनीतिक नेतृत्व, शिक्षाविद्, सामाजिक अगुवा र सम्पूर्ण जनसमुदाय मिलेर यो विषयलाई पहिलो प्राथमिकतामा राख्नुपर्छ ।

राजर्षिजनक विश्वविद्यालयको स्थापना केवल शैक्षिक संस्थाको निर्माण होइन, यो मधेशको इतिहास, स्वाभिमान र पहिचानसँग जोडिएको एक महत्त्वपूर्ण आन्दोलन हो । विगत तीन दशकदेखि विभिन्न राजनीतिक नेतृत्व, सामाजिक अभियन्ता र शिक्षाप्रेमीहरूको अथक प्रयासले यो सपना यथार्थमा परिणत भएको छ । तर आज, जब विश्वविद्यालयको स्थायी संरचना निर्माणको निर्णायक

घडी आएको छ, त्यसमा अनावश्यक ढिलाइ र अपारदर्शिता देखिनु अत्यन्त दुःखद विषय हो ।

इतिहासको संक्षिप्त पृष्ठभूमि

विक्रम संवत् २०५३ सालमा "राजर्षिजनक विश्वविद्यालय" स्थापनाका लागि टास्कफोर्स गठन गरियो । तत्कालीन समय १०१ गाविस रहेको धनुषा जिल्लाको प्रत्येक गाविसबाट एक-एक लाख को दरले र महोत्तरीबाट समेत ४०/४५ लाख रुपैयाँ युनिभर्सिटीको खातामा जम्मा गरिएको थियो । प्रारम्भिक चरणमा यस टास्कफोर्सको नेतृत्व लोसपाको अध्यक्ष माननीय महन्थ ठाकुरले एक वर्षसम्म गर्नु भयो । त्यसपछि यो जिम्मेवारी माननीय विमलेन्द्र निधिले सम्हाल्नुभयो र झन्डै २१ वर्षको लामो संघर्षपछि २०७४ सालमा विश्वविद्यालयलाई वैधानिक मान्यता दिलाउन सफल हुनु भयो । यो उपलब्धि कुनै सामान्य कार्य थिएन - यसले मधेशमा उच्च शिक्षाको आधारशिला खडा गऱ्यो ।

सञ्चालनमा आएको यात्रा

पठनपाठन औपचारिक रूपमा शुरु गर्न भोला लाइन्स क्लबको भवन भाडामा लिएर विश्वविद्यालय सञ्चालनमा ल्याइयो । सुरुमा एक लाख एघार हजार भाडा तिर्दै आएको विश्वविद्यालय अहिले त्यही भवनमा २ लाख २५ हजार तिर्दै छ र सबै मिलाएर भाडा बापत ५ लाख ८२ हजार मासिक तिर्नु परिरहेको छ । विश्वविद्यालयको खातामा १३ करोडभन्दा बढी रकम मौज्दात भए पनि फुलगामास्थित मनियारीमा रहेको ९ बिघा १४ कट्ठा जग्गामा भवन निर्माणको काम अहिलेसम्म शुरु भएको छैन ।

जग्गा र संरचना निर्माणमा देखिएको ढिलाइ

उक्त जग्गा गुठी संस्थानसँग वर्षेनी ५ लाख भाडा बुझाउने शर्तमा विश्वविद्यालयका उपकुलपति अमर यादवले सम्झौता गरिसक्नु भएको छ । तर प्रश्न उठ्छ - खातामा पर्याप्त रकम हुँदा पनि किन निर्माण कार्य थालिएको छैन ? किन विश्वविद्यालय अस्थायी भवनमा महिनाको करिब ५ लाख रुपैयाँ भाडा तिर्न बाध्य छ ?

जनकपुरधामका तत्कालीन मेयर लालकिशोर साहको पालामा सोही जग्गामा डम्पिङ साइट बनाउन खोज्दा तीव्र विरोध भएको थियो । माननीय विमलेन्द्र निधि र माननीय रामसरोज यादवको अगुवाइमा त्यसविरुद्ध आन्दोलन पनि भएको थियो । तर अहिले त्यहीं जग्गा बेवारिसे अवस्थामा रहेको देख्दा त्यो आन्दोलनको सार र नेतृत्वको नियतप्रति जनमानसमा प्रश्न उठ्न थालेको छ ।

राजनीतिक मौनता र शक्तिकेन्द्रको चुप्पी

आज ती नेताहरू मौन छन् - सायद सत्तामा रहेको कारणले होला, सायद मन्त्री बन्ने होडबाजीका कारण होस् या पार्टीमा रिस उठ्ने डरले । जुन जमिनको लागि आन्दोलन गरेर डम्पिङ साइट बन्न नदिएको थियो, त्यो जमिन आज किन खालि छोडिएको छ ? यो जनताको सरोकारको विषय हो, प्रश्न गर्ने अधिकार हो ।

कर्मचारी नियुक्तिमा अनियमितता ?

यति मात्र होइन, विश्वविद्यालयभित्र कर्मचारी नियुक्ति प्रक्रियामै पनि पारदर्शिता नदेखिनु अर्को गम्भीर विषय हो । योग्य उम्मेदवारलाई पन्छाएर पहुँचवाला र सिफारिसे पात्रको नियुक्ति गरिएको आशंका जनमानसमा व्याप्त छ । यसमा तुरुन्त छानबिन हुनु आवश्यक छ ।

अब ढिला नगरौं - निर्माण कार्य तत्काल थालौं

राजर्षिजनक विश्वविद्यालय कुनै व्यक्तिको हैकम जमाउने स्थान होइन, यो मधेशको सपना साकार पार्ने शैक्षिक केन्द्र हो । यो विश्वविद्यालय फुलगामाको मनियारीमा बन्नै पर्छ । राजनीतिक नेतृत्व, शिक्षाविद्, सामाजिक अगुवा र सम्पूर्ण जनसमुदाय मिलेर यो विषयलाई पहिलो प्राथमिकतामा राख्नुपर्छ ।

शैक्षिक भविष्यको गहिरो प्रभाव पर्ने विषयमा राजनीति होइन, योजनाबद्ध कार्यान्वयन हुनु पर्छ । जनताको आँखामा छ्याङ्ग परिरहेको यो विषयमा ढिलाइ गर्नु इतिहासको अपमान हो । अब पनि यदि निर्माणको प्रक्रिया तत्काल सुरु भएन भने, यो ढिलाइ 'विकासको धोका' बन्नेछ ।

(लेखक डा. झा नेपाल-भारत खुला सीमा संवाद समूहका अध्यक्ष हुन् ।)

खानेपानीको माग गर्दै आजपाले बुझायो ज्ञापनपत्र

काठमाडौं । आम जनता पार्टी (आजपा) निकटको आम सुकुम्बासी तथा अब्यवस्थित बासोबासी संघले काठमाडौंको सुकुम्बासी बस्तीमा खानेपानीको माग गर्दै काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेडमा ज्ञापनपत्र बुझाएको छ ।

काठमाडौंको सुकुम्बासी तथा अव्यवस्थित बस्तीहरूमा खानेपानी आपूर्ति नगरिए चरणबद्ध आन्दोलन गर्ने चेतावनी समेत संघले दिएको छ ।

खानेपानी संघर्ष समिति सुकुम्बासी बस्ती काठमाडौंले आफूहरुको माग सम्बोधन नभए कडा आन्दोलन गर्ने चेतावनी समेत दिएको छ ।

आम सुकुम्बासी तथा अब्यवस्थित बासोबासी संघका अध्यक्ष एवं संघर्ष समितिका संयोजक समेत रहेका कालबहादुर विकले एक हप्ताभित्रमा आफूहरुको माग सम्बोधन नभए खाली गाग्री सहित खानेपानी कार्यालय घेराउन गर्ने बताए ।

संघर्ष समितिले ध्यानकर्षण सहितको ज्ञापनपत्र बुझाएको र एक हप्तामा खानेपानीको समस्या समाधान नभए चरणबद्ध आन्दोलनमा उत्रिने संघर्ष समितिका प्रवक्ता रञ्जु साहले जनाएकी छन् । साहका अनुसार २ असारदेखी खाली गाग्री सहित खानेपानी कार्यालय घेराउ गर्ने र १० असारदेखी काठमाडौंको खानेपानी वितरण अवरुद्ध गर्ने लगायतका आन्दोलनका कार्यक्रम रहेको छ ।

'सुकुम्बासी तथा अव्यवस्थित रूपमा बसोबास गरिरहेका टोल-बस्तीहरूमा अहिलेसम्म खानेपानीको आपूर्ति गरिएको छैन । जसले गर्दा हामी पीडित जनतामा अत्यन्तै अन्याय, असन्तोष र पीडाको अनुभूति भईरहेकोछ । शत्रुलाई पनि खानेपानिबाट बञ्चित गर्नुहुँदैन भन्ने हाम्रो समाजको परम्परागत मान्यता विपरित आजको २१औं शताब्दीमा आएर यस्तो अपराध गर्नु भनेको असंवैधानिक हर्कत मात्र नभएर गम्भीर मानवता विरोधी कुकृत्य पनि हो । हाम्रो मत र राजस्वबाट राज्य संचालन हुने तर हामी नै शुद्ध खानेपानिको अभावमा तडपिनु पर्ने विभेदपूर्ण व्यवहारको तुरुन्त अन्त्य गरियोस भन्ने माग सहित यस कार्यालयको गम्भीर ध्यानाकर्षण गराउन चाहन्छौं,' संघर्ष समितिले बुझाएको ज्ञापनपत्रमा उल्लेख गरिएको छ ।

हाल काठमाडौं उपत्यकाको अधिकांश क्षेत्रमा मेलम्ची खानेपानी योजना अन्तर्गत पाइपलाइन विस्तार भई पानी आपूर्ति भइसकेको छ । तर, काठमाडौंको सुकुम्बासी बस्तीहरुमा खानेपानीको व्यवस्था गरिएको छैन् । कुनैपनि किन्तु परन्तुको आडमा आफूहरुको न्यायोचित मागलाई नजरअन्दाज गर्ने गराउने दुस्प्रयास भएमा कडा संघर्षमा उत्रिने र त्यसबाट सृजीत हुने सम्पूर्ण क्षतिको जिम्मेवारी स्वयं नेपाल सरकारको हुने विषय अग्रीम रूपमा अवगत गराउन ज्ञापनपत्र बुझाएको समितिले जनाएको छ ।

आजपा सहअध्यक्ष तिलक थापामगर, संघका अध्यक्ष कालबहादुर विक सहितका नेताहरु खानेपानी लिमिटेटको त्रिपुरेश्वर कार्यालयमा पुगेर ज्ञापनपत्र बुझाएका हुन् ।

राष्ट्रिय साप्ताहिक मधेशवाणी

नारैनाराले भरिएको मधेशको नीति तथा कार्यक्रम

मधेश प्रदेश सभाका माननीय सभामुख महोदय,

मधेश प्रदेश सभाका माननीय सदस्यहरू,

१. मधेश प्रदेश प्रमुखको हैसियतले प्रदेशको सम्मानित सदनको बैठकलाई सम्बोधन गर्न पाउँदा मलाई अत्यन्त खुसी लागेको छ ।

२. संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाको लागि विभिन्न काल खण्डमा भएका जनआन्दोलन लगायत पहिचान, समावेशी, समतामूलक समाज र अधिकार प्राप्तिको लागि विभिन्न आन्दोलनहरुमा आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात बीर शहीदहरुप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु ।

३. नेपालको संविधानले नेपालको स्वतन्त्रता, सार्वभौमिकता, भौगोलिक अखण्डता, राष्ट्रिय एकता, स्वाधीनता र स्वाभिमानको संरक्षण गर्दै जनताको स्वायत्तता र सुशासनको अधिकारलाई संस्थागत गरेको छ। संविधानद्वारा स्थापित संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र अन्तर्गत तीनै तहका सरकारहरू सक्रिय रूपमा सञ्चालनमा रहेका छन्। यसैक्रममा, मधेश प्रदेशले पहिलो आवधिक योजना सफलतापूर्वक सम्पन्न गरिसकेको छ र हाल दोस्रो आवधिक योजनाको पहिलो आर्थिक वर्षमा प्रवेश गरी कार्यान्वयनको चरणमा छ। 'आत्मनिर्भर र समृद्ध मधेश, सुखी मधेशी' भन्ने मूल सोचलाई केन्द्रमा राखेको छ।

४. मधेश प्रदेश सरकारले आर्थिक वर्ष २०८२/८३ का लागि नीति तथा कार्यक्रम तयार गर्दा नेपालको संविधान, संघीय सरकारको आ.व. २०८२/८३ को नीति तथा कार्यक्रम, नेपाल सरकारद्वारा गठन गरिएको उच्चस्तरीय आर्थिक सुधार आयोगका सुझावहरू, १६औं आवधिक योजना, विभिन्न दीर्घकालीन क्षेत्रगत नीतिहरू, दिगो विकासका लक्ष्यहरू, नेपाल सरकारका अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिबद्धताहरू, मधेश प्रदेशको दोस्रो आवधिक योजना, मधेश प्रदेश पार्श्वचित्र, मध्यमकालीन खर्च संरचना लगायतका दूरगामी महत्वका दस्तावेजहरूलाई मार्गदर्शकका रूपमा अवलम्बन गरेको छ ।

५. आर्थिक वर्ष २०८२/८३ का लागि विषयगत मन्त्रालयहरूद्वारा देहायका सोच र दृष्टिकोणलाई मार्गदर्शनको रूपमा ग्रहण गरी नीति तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।

५.१ कृषिलाई अर्थतन्त्रको मेरुदण्डको रुपमा स्वीकार गर्दै खाद्यान्नमा आत्मनिर्भर बनाउन

"मधेशले देशलाई खुवाउने अभियान (Feed the Nation Campaign)" लाई केन्द्रमा राखी "उत्पादन मधेशमा, विस्तार देशमा" नारालाई आत्मसात गर्दै कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गरी कृषि जन्य आयात लाई न्यूनीकरण गरी निर्यातमा जोड दिईनेछ।

५.२ "मधेशको शान, स्थानीय मखान" नारालाई आत्मसात गर्दै मखान खेतीको विकास तथा विस्तार गरी प्रशोधन, प्याकेजिङ्ग, लेवलिङ्ग तथा ब्राण्डिङ्ग लगायतका कार्यहरुमा प्रोत्साहन गरिनेछ।

५.३ "आँपको बगैंचा, मधेशको समृद्धि" नारालाई मुर्तरुप दिन वृहत आँपको क्षेत्र आठ वटै जिल्ला भरी विस्तार गरिनेछ ।

५.४ मधेशलाई सिंचाईमा आत्मनिर्भर बनाउन "खेत-खेतमा पानी, घर-घरमा खाद्यान्न सहित आम्दानी" नारालाई आत्मसात गर्दै अगाडि बढाईनेछ ।

५.५ "हर हाथ में सीप, हर घर में रोजगार, सीपयुक्त युवा, समृद्ध मधेश के आधार" अभियानलाई आत्मसात गर्दै पहिलो चरणमा एक लाख रोजगारीको अवधारणालाई अगाडि बढाईनेछ ।

५.६ "श्रमिकलाई सवारी, घर घरमा रोजगारी" मुल नाराका साथ रोजगार अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याईनेछ ।

५.७ बालबालिकाको शिक्षामा पहुँच र सहभागिता वृद्धि गर्न तथा गुणस्तरीय शिक्षामा सबैको पहुँच सुनिश्चित गर्न "बच्चाके स्कूल पठाउ, साक्षरता के दीप जलाउ" नारालाई आत्मसात गर्दै प्रदेश साक्षर अभियानका कार्यक्रमहरु अगाडि बढाईनेछ ।

५.८ "स्वस्थ समाजको लागि गुणस्तर शिक्षा" नीति अवलम्बन गर्दै स्वास्थ्य, शिक्षाका कार्यक्रमहरुलाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।

५.९ "पूर्ण सुरक्षित मातृत्व प्रदेश, पूर्णखोप प्रदेश, कुपोषणमुक्त प्रदेश" नारालाई आत्मसात गरी मातृ शिशु स्वास्थ्य प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

५.१० "मेरो स्वास्थ्य मेरो जिम्मेवारी" तथा "स्वस्थ नागरिक समृद्ध प्रदेश" अभियानलाई प्राथमिकतामा राखी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

५.११ "उद्यमशील महिला, समृद्ध मधेश" नारालाई आत्मसात गर्दै महिलालाई उद्यमशीलता तिर उन्मुख गराउन प्राथमिकता दिईनेछ ।

५.१२ महिला हिँसा तथा भेदभावको अन्त्य गरी महिला सशक्तीकरण गर्न "बेटी जिन्दावाद" अभियानलाई सञ्चालन गरिनेछ ।

५.१३ खेलक्षेत्रलाई प्रवर्द्धन गर्दै खेलाडीको मनोबल बढाउन "खेली मधेश, जीती मधेश" नारालाई आत्मसात गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

५.१४ "हमर राजधानी, हमर शान, सौन्दर्यीकरण बनाउ अभियान" लाई प्राथमिकतामा राखी कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।

५.१५ मधेशमा पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि "घुमौं मधेश, बुझौं मधेश" नारालाई आत्मसात गर्दै "मधेश भ्रमण वर्ष २०८३" अभियानलाई सञ्चालनमा ल्याईनेछ।

५.१६ "हरेक नागरिकलाई शुद्ध पिउनेपानी, उज्यालोमा हिँड्ने बानी" लाई आत्मासात गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

५.१७ "नवीकरणीय ऊर्जा अपनाउ, मधेशके आत्मनिर्भर बनाउ" अभियानको साथ मधेशलाई अगाडि बढाईनेछ ।

५.१८ "चुरे जोगाउ, मधेश बचाउ", "मुख्यमन्त्री हरियाली प्रवर्द्धन अभियान, "हरित शहर, स्वच्छ शहर" नाराहरुलाई आत्मसात गर्दै थप प्रभावकारिताका साथ अगाडि बढाईनेछ।

५.१९ "हरित, उत्थानशील तथा जलवायूमैत्री (Green, Resilient and Climate–Friendly) पूर्वाधार, दिगो विकासको समुन्नत आधार" लाई आत्मसात गरिनेछ ।

५.२० "विपद् व्यवस्थापनमा पूर्व तयारी, सुरक्षित भई निम्त्याउ खुसियाली" नारालाई आत्मसात गरी विपद् व्यवस्थापनका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

५.२१ गुनासो, सुझाव तथा समस्या सामाधानका लागि "हेलो मुख्यमन्त्री (Hello CM)" अभियानलाई प्राथमिकताका साथ लागु गरिनेछ ।

५.२२ "रुपान्तरणको मुख्य आधार, सुरक्षा, सुशासन र संचार" नारालाई आत्मसात गर्दै शान्ति सुरक्षाको प्रत्याभूति र संचार माध्यबाट सरकारको जवाफदेहिता प्रवर्द्धन गर्ने कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

५.२३ "समृद्ध मधेश, समृद्ध राष्ट्रको आधार" मार्गदर्शक सिद्धान्त अनुसार सामाजिक न्याय, आर्थिक समावेशिता र पूर्वाधार विकास लगायतका क्षेत्रहरुमा दिगो विकास लक्ष्यित कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

५.२४ प्रादेशिक बजेटको बिनियोजन र खर्चको पारदर्शिता प्रवर्द्धन तथा लेखाजोखा गर्न "मेरो पैसा कहाँ जान्छ" अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।

६. आर्थिक विकासको क्षेत्र:

माननीय सदस्यहरू,

६.१ जैविक विविधताको संरक्षण गर्दै पोषणयुक्त, वातावरणमैत्री कृषि प्रणाली विकास गर्न, कृषकको आय वृद्धि गर्न, खाद्य सुरक्षामा योगदान पुर्‍याउन तथा स्थानीय बालीलाई राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा पहुँच पु-याउन रैथाने बालीको संरक्षण, प्रबर्द्धन, विकास र विस्तार गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

६.२ "किसानको बारी, स्वयंसेवकको छहारी" को सोचलाई सार्थक तुल्याउन महिला कृषि स्वयंसेविका कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

६.३ "मधेशमा दुई बाली धान, समृद्धिको नयाँ बिहान" नारा लाई सार्थक बनाउन प्रदेश भित्र चक्लाबन्दी खेतीको रुपमा चैते धानको क्षेत्र बिस्तार गरिनेछ ।

६.४ माटोको उर्वरता सुधार, बाली उत्पादन वृद्धि र कार्बन सञ्चयमार्फत जलवायु उत्थानशीलता बढाउने उपायका रूपमा बायोचारको प्रयोगलाई दिगो कृषि अभ्यासका लागि प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

६.५ कृषि उपजहरुको प्रशोधन तथा मुल्य अभिवृद्धि सम्बन्धी तालिम तथा सो को पोषण परीक्षण कार्यक्रमको सुरुवात गरिनेछ।

६.६ कृषकहरुलाई कृषि उत्पादानमा वृद्धि गर्न सम्झौता भई निर्माणधीन/अधुरो अवस्थामा रहेका शीत भण्डार निर्माण सम्पन्न गर्न तथा कृषि मिटर र सोलार पम्ममा अनुदान उपलब्ध गराउने नीति लिईनेछ ।

६.७ भूमिगत सिंचाई क्षेत्र विस्तार गरी कृषि उत्पादन तथा उत्पादकत्व बढाउन कृषि विद्युतीकरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

६.८ सतह सिंचाइबाट वञ्चित खेतीयोग्य जग्गाहरूमा वैकल्पिक सिँचाई विधि (Non– conventional Irrigation Techniques) को प्रयोग गरी सिँचाइ सुविधाको व्यवस्था मिलाईने छ ।

६.९ उच्च प्रतिफल हाँसिल गर्न निर्माण सम्पन्न भएका सिँचाइ प्रणालीहरुका दक्षता (Irrigation Efficiency) कम रहेकोले सिंचित क्षेत्र विकास कार्यक्रम (Command Area Development Program) सञ्चालन गरिनेछ ।

६.१० "एक जिल्ला एक शित भण्डार" तथा "एक जिल्ला एक कस्टम हायरिङ्ग सेन्टर" को स्थापना गरिनेछ र प्रत्येक स्थानीय तहमा विस्तार गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।

६.११ माटो तथा मल परीक्षण प्रयोगशालाले प्रदेश भित्र क्लस्टर निर्माण गरी स्वायल म्यापिङ्ग कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

६.१२ बीउ विजन, रासायनिक, जैविक, भर्मी कम्पोष्ट र प्राङ्गारिक जीवाणु मलको अनुसन्धान तथा उत्पादन गरी समयमा उपलब्ध गराउने नीति लिईनेछ ।

६.१३ हरवा चरवा, विपन्न, गरिब, भूमिहीन तथा सामाजिक रुपमा पिछडिएका साना कृषकहरु, एकल महिला, विभिन्न आन्दोलनका सहिद र घाइते परिवारको आय आर्जन तथा जिविकोपार्जनमा टेवा पुर्याउन स्वरोजगारमूलक विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

६.१४ मधेशको संस्कृतिमा महत्वपूर्ण भूमिका रहेको पंक्षी "मयूर" को संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्ने कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछ।

६.१५ पशुपंक्षी उपचारको लागि विशिष्टिकृत सेवा सहितको हरेक जिल्लामा भेटेरिनरी बदगबिलअभ को व्यवस्था गरी पशु स्वास्थ्य सेवालाई विस्तार गरिनेछ ।

६.१६ उत्पादन लागत कम गरी कृषकको आयस्तरमा वृद्धि गर्नको लागि पशु नश्ल सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गरी पशुहरुमा कृत्रिम गर्भाधान सेवालाई बिस्तार गरिनेछ ।

६.१७ पशुपंक्षीमा हुन सक्ने महामारी बाट जोगाउन पशुपंक्षी खोप कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारिताका साथ निरन्तरता दिईनेछ ।

माननीय सदस्यज्यूहरु,

६.१८ रोजगार, स्वरोजगार तथा उद्यमशीलतालाई प्रवर्द्धन गरी गरिबी न्यूनीकरण गर्न "एक निर्वाचन क्षेत्र एक रोजगार केन्द्र" स्थापना गरिनेछ ।

६.१९ "आयात घटाऔ, निर्यात बढाऔ" नाराका साथ स्थानीय उत्पादन क्षमता, आयआर्जन र निर्यात वृद्धि गरी आयात प्रतिस्थापन गर्न "एक गाउँ एक उत्पादन" कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

६.२० मधेशको आर्थिक समृद्धिका लागि ठुला, साना, घरेलु र लघु उद्योगहरुको प्रवर्द्धन गरी उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्न "औद्योगिक करिडोर तथा आर्थिक विकास क्षेत्र (SEZ) कार्यक्रम" सञ्चालन गरिनेछ ।

६.२१ विज्ञान र प्रविधिको विकास, समृद्धिको आधार" लाई मूर्तरुप दिन प्रदेश गौरवको आयोजनाको रुपमा Science and Technology Innovation Clusters अन्तर्गत स्पेस एण्ड कम्युनिकेशन सेन्टर, स्टार्ट अप तथा इनोवेशन सेन्टर र ईन्कुवेसन सेन्टर स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याईनेछ ।

६.२२ स्वदेशी उत्पादित वस्तु, सेवा र प्रविधिहरुको प्रदर्शनी गर्न राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको औद्योगिक मेला (Industrial Expo) आयोजना गरिनेछ ।

६.२३ निष्क्रिय रहेका उद्योग सञ्चालन गर्न तथा नयाँ उद्योग दर्ता गर्न स्थानीय तहमा कार्यरत उद्यम विकास सहजकर्ताहरुका लागि प्रोत्साहन कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याईनेछ ।

६.२४ उद्योग, व्यवसायी तथा किसान लक्षित ऋण कार्ड (ियबल ऋबचम) को व्यवस्था गरी वित्तीय सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

६.२५ प्रदेशले निजी क्षेत्रको लगानी प्रवर्द्धनका लागि उदार नीति अवलम्बन गर्दै, देश र विदेशमा रहेका नेपाली र विदेशीलाई आकर्षित गर्न प्रदेश गौरवका आयोजनाको रुपमा "मधेश लगानी सम्मेलन", ट्राभेल समिट (Travel Summit) तथा "डायस्पोरा समिट" आयोजना गरिनेछ ।

६.२६ प्रदेशका प्रमुख पर्यटकीय, धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पुरातात्विक महत्वका क्षेत्रहरुको विकास र प्रवर्द्धन गर्न प्रदेशमा पर्यटन विकासको सम्रग गुरुयोजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।

६.२७ मधेश प्रदेशमा रहेका पर्यटकीय गन्तव्य स्थलहरुको पहिचान गरी पूर्वाधार विकास, स्तरोन्नति तथा प्रचार प्रसारका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

६.२८ विदेशी पर्यटकलाई आकर्षित गर्न देश विदेशमा विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

६.२९ माता जानकीको विवाह स्थल जनकपुरधामलाई राष्ट्रिय तथा अन्तष्ट्रिय विवाह केन्द्रको रुपमा विकसित गरिनेछ ।

माननीय सदस्यज्यूहरु,

६.३० वनको सांगठनिक, कानूनी तथा संस्थागत संरचनालाई समयानुकूल प्रविधिमैत्री बनाई वन, वातावरण, जैविक विविधता, जलाधार लगायतका सेवालाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।

६.३१ दिगो वन व्यवस्थापन मार्फत वन स्रोतको प्रभावकारी उपयोग गर्दै वन पैदावारको दीर्घकालीन उत्पादन वृद्धि, आन्तरिक आपूर्ति सुदृढीकरण, रोजगारी सिर्जना र आयात प्रतिस्थापनमा जोड दिइनेछ । साथै, मधेश प्रदेशको समग्र वनक्षेत्रको गुरुयोजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ।

६.३२ हरित उत्थानशील समावेशी विकासको अवधारणालाई आत्मसात् गर्दै "चुरे जोगाउ, मधेश बचाउ/आफ्नो चुरे आफै बचाउ' अभियानलाई मूर्तरुप दिनका लागि माथिल्लो र तल्लो तटीय क्षेत्रको अन्तरसम्बन्धलाई ध्यानमा राख्दै सरोकारवालासँग जलवायुजन्य जोखिम न्यूनीकरण र अनुकूलनका लागि एकीकृत जलाधार व्यवस्थापन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ। साथै, सुख्खाग्रस्त क्षेत्रहरूको अध्ययन र पहिचान गरी पानीको उत्पादकत्व र उत्पादन वृद्धि गर्न "शहरी जलाधार व्यवस्थापन" कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

६.३३ प्रदेशका वन क्षेत्र भित्र रहेका नदीजन्य पदार्थ- ढुंगा, गिट्टी र बालुवाको व्यवस्थापनका लागि आवश्यक कानुनी संरचना निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिनेछ।

६.३४ "पीडितसँग मधेश सरकार" सोचलाई आत्मसात गर्दै वन्यजन्तु द्वन्द्व, जलवायु परिवर्तनका असर, बाढी, पहिरो र अन्य प्राकृतिक प्रकोपबाट प्रभावित जनताका लागि तत्काल "मुख्यमन्त्री राहत तथा क्षतिपूर्ति" को व्यवस्था मिलाईनेछ।

६.३५ महुली, बलान, कमला, दुधमति, जलाध, रातु, बागमती, सिर्सिया लगायतका प्रदेशभित्रका सांस्कृतिक र धार्मिक महत्त्वका नदीनालाहरूको पारिस्थितिक प्रणालीलाई स्वच्छ, स्वस्थ र जीवन्त बनाई स्थानीय समुदायको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन तिन वटै तहबीच समन्वयात्मक रुपमा नदी प्रणालीहरुको सरसफाइ तथा प्राकृतिक बहाव पुनर्स्थापनाका लागि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

६.३६ "हरित मधेश अभियान" मार्फत खाली सरकारी, सार्वजनिक जग्गा, नदी उकास, नहर, सडक किनार, विद्यालय, अस्पताल, मठमन्दिर एवम् तटबन्ध लगायतका स्थानमा वन सम्बद्ध संघ/संस्थाहरुसंगको सहकार्यमा संरक्षण सहितको वृक्षारोपण मार्फत हरियाली प्रवर्द्धन गर्दै कार्बन सञ्चितिकरणमा अभिवृद्धि गरिनेछ ।

६.३७ ग्रामीण र शहरी वन विकासमा जोड दिँदै "सडकसँग भू-संरक्षण" कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।साथै, जनकपुरधामलाई हरित शहरको रुपमा विकास गरिनेछ।

६.३८ समृद्धिका लागि वन कार्यक्रम अन्तर्गत निजी, सार्वजनिक तथा राष्ट्रिय वनको दिगो व्यवस्थापन गरी वनजन्य उद्यम स्थापना र विकास मार्फत् वनक्षेत्रबाट उल्लेखनीय रोजगारी र आय आर्जनका अवसरहरु सिर्जना गरिनेछ । माटोको प्राकृतिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि नर्सरी, रैथाने प्रजातिको नर्सरी, वृक्षारोपण लगायतका कार्यमा प्राङ्गारिक मलको प्रयोगलाई प्राथमिकताका साथ प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

६.३९ व्यवसायीकरण हुन सक्ने जडीबुटी एवं गैह्रकाष्ठ वन पैदावारहरुको पकेट क्षेत्र पहिचान गरी खेती प्रविधिको विकास, विस्तार र प्रशोधन उद्योग स्थापना गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ । साथै, विपन्न एवं सीमान्तकृत समुदायको जीविकोपार्जनका लागि सघन कृषि वन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

६.४० प्रदेशलाई आयुर्वेदिक औषधीहरुमा आत्मनिर्भर बनाउन र देश तथा विदेशमा निर्यात गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरी जडीबुटी उत्पादन र प्रशोधन केन्द्र स्थापना र सञ्चालन गरिनेछ।

६.४१ राष्ट्रिय वृक्षारोपण दिवसका अवसरमा "एक व्यक्ति एक बिरुवा (one man one tree)" वृक्षारोपण अभियानलाई थप प्रभावकारी बनाउँदै नर्सरीहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्दै जन्मोत्सव, विवाहोत्सव लगायतका विशेष अवसरहरूमा वृक्षारोपणलाई सामाजिक सचेतना कार्यक्रम मार्फत प्रवर्द्धन गरिनेछ । साथै, निजी नर्सरीहरूलाई बिरुवा उत्पादन र वितरणमा प्रोत्साहित गरिनेछ।

६.४२ वनक्षेत्रमा यान्त्रिकीकरण, आधुनिक प्रविधि एवं उपकरणको प्रयोग गरी वन डढेलो रोकथाम, वन सीमाङ्कन तथा वन अतिक्रमण रोकथाम कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ

वन संरक्षण, व्यवस्थापन र सदुपयोगमा जोड दिइनेछ।

६.४३ जैविक विविधतामा महत्त्वपूर्ण वन, सिमसार र अन्य हटस्पट क्षेत्रको संरक्षण तथा व्यवस्थापनलाई निरन्तरता दिइनेछ। बर, पिपल, नीम, विजयसाल, सतिसाल, महुवा, ईमली लगायत रैथाने तथा लोपोन्मुख वनस्पतिको संरक्षण, सम्वर्द्धन र प्रवर्द्धन गरिनेछ।

६.४४ मानव- वन्यजन्तु सहअस्तित्व सुनिश्चित गर्न जैविक मार्गको पहिचान, व्यवस्थापन र क्षति न्यूनीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । साथै, मधेश प्रदेशको जैविक विविधता अध्ययन तथा पार्श्वचित्र तयार गरिनेछ।

६.४५ तिन वटै तहको सरकारको समन्वय र सहकार्यमा पर्सा राष्ट्रिय निकुञ्च र कोशी टप्पु वन्यजन्तु आरक्षलाई वन्यजन्तु र पंक्षी अवलोकन जंगल सफारी लगायतका क्रियाकलापको गन्तव्यको रुपमा विकास गरिनेछ । साथै, जैविक विविधताको संरक्षण तथा पर्यापर्यटन अभिवृद्धि गरी रोजगारी सिर्जना गर्न मधेश वनस्पति उद्यान तथा मधेश प्राणी उद्यान (चिडियाखाना) निर्माण कार्यलाई अगाडि बढाईनेछ ।

६.४६ निर्माण लगायतका गतिविधिमा वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन प्रतिवेदनको प्रभावकारिता सुनिश्चित गर्न मापदण्ड अनुपालनको प्रभावकारी अनुगमन गरिनेछ। साथै, सरोकारवालाबीच विद्यमान ऐन, नीति र नियमबारे सचेतनामूलक एवम् अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

६.४७ वन अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रलाई 'Center of Excellence' को रूपमा विकास गरी वन, वातावरण, जैविक विविधता तथा जलाधार व्यवस्थापनलाई अनुसन्धानमूलक र तथ्यपरक बनाइनेछ । साथै, जनशक्ति विकास र अध्ययन अनुसन्धानलाई वन सम्बद्ध विश्वविद्यालयको सहकार्यमा प्रभावकारी रूपमा अघि बढाइनेछ ।

६.४८ वन, वातावरण र जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय सभा/सम्मेलन, गोष्ठी र वार्तामा प्रदेशको सक्रिय सहभागिता अभिवृद्धि गरिनेछ।

६.४९ "वन, मधेशको धन" नारालाई आत्मसात गर्दै विद्यार्थीमा वन संरक्षण प्रति दिगो सचेतना जगाउन तथा वन व्यवस्थापनमा सक्रिय सहभागिता प्रवर्द्धन गर्न विद्यालयस्तरमा अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।

६.५० विद्यालय, अस्पताल लगायत सार्वजनिक स्थानहरुमा स्थानीय जैविक विविधता संरक्षण गरी पर्यावरणमैत्री बनाउन रैथाने वृक्षारोपण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

६.५१ "हरित शहर, सबैको रहर" नारालाई सार्थक बनाउन शहर गाउँबस्ती केन्द्रित फोहोरमैला व्यवस्थापन, जनचेतना अभिवृद्धि तथा वृक्षारोपण कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ।

६.५२ दिगो रुपमा काठदाउरा उत्पादन गरी प्रदेश भरी सहज आपूर्ति गर्न विशेष कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।

६.५३ वनक्षेत्र बाहिरका निजी आवादीमा रहेका वनहरूको वैज्ञानिक अध्ययन गरी व्यवस्थापनका लागि आवश्यक नीति अबलम्बन गरिनेछ ।

६.५४ वर्षा र खोलानालाबाट पानी संकलन गरी भूमिगत जल पुनर्भरण (Groundwater Recharge, Rain Water Harvesting) तथा संरक्षण पोखरी (Conservation Ponds / Detention Ponds) निर्माण तथा श्रोतहरूको संरक्षण तथा समुचित उपयोग गरिनेछ।

६.५५ मधेश प्रदेशका पूर्व-पश्चिम राजमार्ग, हुलाकी राजमार्ग सहितका सडक छेउछाउका पानी जम्ने क्षेत्र, तलाव, पोखरी, सिमसार क्षेत्रमा कमलको बीउ छर्ने तथा जल वृक्षारोपण कार्यक्रम अगाडि बढाइनेछ।

६.५६ दुधमति नदी लगायतका धार्मिक प्रकृतिको नदीहरुको उत्खन्न, संरक्षण, सौन्दर्यीकरण तथा पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यलाई प्राथमिकताका साथ निरन्तरता दिनुको साथै रामायण सर्किटसँग जोड्ने पहल गरिनेछ।

६.५७ विपन्न, दलित, पिच्छडिएका, सीमान्तकृत र न्यून आयस्रोत भएका नागरिकहरुलाई सहकारीमा पहुँच विस्तार गर्न " एक वडा एक सहकारी" को कार्यनीति अगाडि बढाईनेछ।

६.५८ मधेश प्रदेशमा चुरे क्षेत्रको संरक्षण तथा मरुभूमीकरणको रोकथाम गर्न हिमाल/पहाडबाट बगेर आउने नदीजन्य पदार्थ (ढुंगा, गिट्टी, बालुवा) को उत्खनन र प्रशोधन गरी स्वदेश तथा विदेशमा निर्यात मार्फत आर्थिक सशक्तिकरणमा जोड दिइनेछ। साथै, यसलाई थप प्रभावकारी बनाउन सरोकारवालासंग नीति संवाद कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

६.५९ "एक घर, एक विद्युतीय चुल्हो" अभियानलाई आत्मसात गर्दै स्वच्छ तथा नवीकरणीय ऊर्जाको प्रयोग मार्फत हरितगृह ग्यास उत्सर्जन कम गर्नुको साथै दाउरा र गूईठाको प्रयोगलाई न्यूनीकरण गर्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । साथै, स्वच्छ ऊर्जा प्रवर्द्धन गरी जनस्वास्थ्य सुधार र दुर्घटना न्यूनीकरण गर्न स्वस्थ्यमैत्री तथा सुरक्षित ग्याँस चुल्हो कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

६.६० जलवायु वित्त र कार्बन व्यापारमा पहुँच पुर्याउन प्रादेशिक स्तरमा परियोजना तयार गरिनेछ ।

६.६१ नवीकरणीय ऊर्जाको क्षेत्रमा सरकार र निजी क्षेत्रलाई आकर्षण गर्न सार्वजनिक-निजी साझेदारी तथा लगानी ऐन, २०७५ अन्तर्गत प्रदेशस्तरमा Viability Gap Fund स्थापना तथा परिचालन गरिनेछ ।

६.६२ सौर्य ऊर्जा प्रवर्द्धन तथा ऊर्जामा आत्मनिर्भर बन्न प्रदेश भित्र रहेका नदीका बगरहरुलाई सदुपयोग गरी उत्पादित सौर्य ऊर्जालाई राष्ट्रिय प्रसारणलाईनमा जोड्न गुरुयोजना तयार गरिनेछ।

६.६३ सामुदायिक विद्यालय र प्रादेशिक अस्पतालहरुमा सार्वजनिक तथा निजी साझेदारीमा सौर्य उर्जाको जडान गर्ने नीति लिईनेछ।

६.६४ प्रदेश भरीको सामुदायिक विद्यालय, स्वास्थ्य चौकी, बस पार्क, हाट बजार, मेला, विपन्न वस्ती तथा प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरुमा सार्वजनिक शौचालय निर्माण तथा शुद्ध खानेपानीको व्यवस्था मिलाईनेछ ।

७. सामाजिक विकास क्षेत्र:

माननीय सदस्यहरू,

७.१ प्रदेश शिक्षा नीति बमोजिम प्रादेशिक शिक्षा ऐन निर्माण, शैक्षिक संस्थाहरुको नियमन, पूर्वाधार, सूचना तथा डिजिटल प्रविधिको विकास गरी गुणस्तरीय शिक्षामा जोड दिइनेछ।

७.२ शिक्षक सेवा आयोगको वैकल्पिक सूचीमा रहेका उम्मेदवारहरूलाई योग्य उम्मेदवार मानिने गरी सामुदायिक विद्यालयहरूमा शिक्षक स्वयंसेवक खटाउने व्यवस्था गरिनेछ ।

७.३ सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयहरुलाई प्रविधि मैत्री गुणस्तर शिक्षा प्रदान गर्न Smart/Digital Board को व्यवस्था मिलाईनेछ ।

७.४ सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयहरुमा आवश्यकता पहिचान गरी कन्या छात्रावास निर्माण गर्ने नीति लिईनेछ ।

बाँकी पृष्ठ ४ मा

नारैनारालै...

७.५ स्कूल अफ ए.आई. तथा रोबोटिक्स पूर्वाधार तथा भवन संरचना निर्माणको कार्यलाई अघि बढाइनेछ। साथै, मधेश प्रदेश भरी नै "ए.आई. फर एफिसियन्सी" ए.आई. साक्षरता तथा प्रशिक्षण कार्यक्रम संचालनमा ल्याइनेछ।

७.६ "मुख्यमन्त्री बेटी पढाऊ, बेटी बचाऊ" कार्यक्रमलाई अनुगमन मूल्याङ्कन गरी प्रभावकारिताका साथ निरन्तरता दिईनेछ ।

७.७ प्रादेशिक विश्वविद्यालयहरुको सुदृढीकरण, आंगिक कलेज/सामुदायिक शिक्षालयको स्थापना र सामुदायिक कलेज तथा विद्यालयहरुलाई उच्च शिक्षा गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि अनुदानको व्यवस्थालाई थप प्रभावकारिताका साथ निरन्तरता दिईनेछ ।

७.८ प्रदेश भित्र रहेका पुस्तकालयहरुको सुदृढीकरण गरिनुका साथै विद्यालय तथा शैक्षिक संस्थाहरुको अधुरो र अपुरो आधारभूत संरचनालाई प्राथमिकताका साथ सम्पन्न गरी प्रयोगमा ल्याइनेछ।

७.९ गरिब तथा सिमान्तकृत समुदायका जेहेन्दार विद्यार्थीलाई लक्षित "सीप विकास छात्रवृत्ति" कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । साथै, प्रशिक्षण केन्द्र तथा विश्वविद्यालयहरुको सहयोगमा "skill school" कार्यक्रम सञ्चालनको लागि व्यवस्था मिलाईनेछ।

७.१० मधेशको सांस्कृतिक तथा जातीय ऐतिहासिकता संरक्षण गर्न 'मधेश सांस्कृतिक ग्राम' को निर्माण कार्य अगाडि बढाइनेछ ।

माननीय सदस्यहरू,

७.११ कडा रोगबाट पीडित व्यक्तिलाई प्रदान गरिने आर्थिक सहायता विषयगत मन्त्रालयलद्वारा प्राथमिकताका साथ यथाशीघ्र उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

७.१२ लागूपदार्थ, मादक पदार्थ र सुर्तीजन्य दुर्व्यसन न्यूनीकरणका लागि प्रत्येक जिल्लामा Oral Substitutional Therapy (OST) सहितको पुनर्स्थापना केन्द्र सञ्चालन गरिनेछ ।

७.१३ मधेश स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानको सञ्चालनमा रहेको Nursing, Public Health, Lab Medicine लगायत MBBS को स्नातक र स्नातकोत्तर (MD / MS) कार्यक्रमको लागि विद्यार्थी छात्रवृत्ति, शैक्षिक पूर्वाधार, कार्यक्रम/सेवा विस्तार तथा यस अन्तर्गत रहेको प्रादेशिक अस्पताललाई ५०० बेडमा स्तरोन्नती गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

७.१४ गुठी संस्थानको स्वामित्वमा रहेको मणिपालमा सञ्चालित मधेश स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानलाई थप प्रभावकारी बनाउन जग्गा तथा निर्मित संरचनाको स्थायी उपयोगको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।

७.१५ सरकारी अस्पतालहरुमा नि:शुल्क विरामी दर्ता तथा प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला र प्रादेशिक अस्पतालहरुमा परीक्षण गराउदा लाग्ने शुल्कमा छुट प्रदान गर्न जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य उपचार कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

७.१६ अस्पतालजन्य फोहोर व्यवस्थापनका लागि आधुनिक प्रविधियुक्त तथा वातावरणमैत्री उपकरणहरुको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

७.१७ सञ्चालनमा ल्याउन सकिने प्रदेशिक अस्पतालका निष्कृय उपकरणहरुलाई आवश्यकतानुसार मर्मत संभार गरी प्रयोगमा ल्याउन व्यवस्था मिलाईनेछ ।

७.१८ प्रादेशिक अस्पतालहरुमा मानसिक रोगीको उपचार र ICU बेड तथा अन्य सेवा सुविधालाई विस्तार गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ ।

७.१९ नसर्ने रोगको सचेतना अभिवृद्धि, प्राथमिक परीक्षण तथा उपचारका लागि स्थानीय तहहरुसंगको सहकार्यमा "मुख्यमन्त्री घरदैलो स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम" सञ्चालन गरिनेछ।

७.२० स्वास्थ्य सेवाको पहुँचबाट वञ्चित बिरामीहरूलाई सञ्चार प्रविधिको माध्यमबाट विशेषज्ञ चिकित्सकको परामर्श उपलब्ध गराउन तथा स्वास्थ्य सेवाको डिजिटल अभिलेख राखी सेवा प्रवाह गर्न Telemedicine र E–Health प्रणाली सञ्चालन गरिनेछ ।

७.२१ संघीय सरकार, स्थानीय तह, निजी क्षेत्र एवम् सरोकारवालाहरुसँगको समन्वय र साझेदारीमा मधेश प्रदेशलाई "पूर्ण सुरक्षित मातृत्व प्रदेश, पूर्णखोप प्रदेश, कुपोषणमुक्त प्रदेश" कायम गर्न अभियानकै रुपमा सघन कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

माननीय सदस्यहरू,

७.२२ मधेश प्रदेशमा बाल श्रमको अन्त्य तथा बालबालिकाको अधिकार सुनिश्चित गर्न, प्रदेशभरिका १३६ वटै स्थानीय तहसँग समन्वय गरी "बाल श्रममुक्त मधेश" अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।

७.२३ गरिबी न्यूनीकरण र रोजगार सृजना गर्न बैदेशिक रोजगारबाट फर्किएका तथा बेरोजगार युवाहरुलाई आर्थिक/वस्तुगत तथा प्राविधिक सेवासहितको अनुदान र स्टार्टअप सहयोग गर्न "मुख्यमन्त्री रोजगार प्रवर्द्धन कार्यक्रम" सञ्चालनमा ल्याईनेछ ।

७.२४ "महिलाके विकास - घरके विकास, घरके विकास - समाजके विकास, समाजके विकास- देशके विकास" मूल नाराका साथ महिलाहरुलाई विशेष प्राथमिकतामा राखी उद्यमशीलतामा सहभागी गराईनेछ ।

७.२५ "मुख्यमन्त्री महिला उज्जवला कार्यक्रम", मुख्यमन्त्री महिला सशक्तीकरण स्वयंसेविका कार्यक्रम", "गरिबसंग मुख्यमन्त्री कार्यक्रम", "मुख्यमन्त्री राहत उद्धार स्वयंसेवक कार्यक्रम" तथा "विद्यार्थीको साथ मुख्यमन्त्री कार्यक्रम" संचालन गरिनेछ ।

७.२६ बैदेशिक रोजगारीमा जाने तथा फर्किने श्रमिकहरुको तथ्याङ्क संकलन गरी डिजिटल प्रणाली व्यवस्थापन गरिनेछ । साथै, प्रदेशमा रहेको जनसांख्यिक लाभान्स उपयोग गरी श्रम बजारमा प्रवेश गर्ने युवाहरुलाई नवीन उद्यम मार्फत "गरिखाने अभियान" सञ्चालन गरिनेछ ।

७.२७ बैदेशिक रोजगारमा जाने कामदारका परिवारजनका लागि वित्तीय साक्षरता, सीप तथा क्षमता विकास, छात्रवृत्ति सहयोग लगायत आयआर्जनका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

७.२८ मधेशको साँस्कृतिक पहिचानका खेलहरु तथा खेलाडीहरुको प्रवर्द्धन, प्रोत्साहन र प्रशिक्षणमा जोड दिई खेलकुद सामग्री व्यवस्थापन र खेलाडी विमा लगायतका कार्यलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।

७.२९ मधेश खेलकुद परिषद्, जिल्ला खेलकुद विकास समितिहरु, खेलकुद संघहरु तथा बिद्यालय र समुदाय स्तरका संघ/संस्थाहरुद्वारा खेलकुदलाई व्यवस्थित रुपमा सञ्चालन गर्न आवश्यक नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

७.३० मधेश प्रदेशको खेलकुद ऐन पारित भएको दिन २८ भाद्रलाई प्रत्येक वर्ष महोत्सवको रुपमा "मधेश खेलकुद दिवस" मनाईनेछ ।

७.३१ बालबालिका, महिला, युवा, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, एकल महिला, दलित, पिछडावर्ग, आदिवासी जनजाती, मुस्लिम, ज्येष्ठ नागरिक, जोखिममा रहेका असहाय तथा सडक आश्रित नागरिक, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक र विपन्न लगायत अन्य समुदायको अधिकार सुनिश्चित तथा सशक्तीकरण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।

७.३२ शारीरिक वा मानसिक हिंसा वा यौन दुर्व्यवहारबाट प्रभावित बालबालिकाहरुका लागि सुरक्षित अल्पकालीन र दिर्घकालीन आवास गृहको व्यवस्था मिलाईनेछ ।

७.३३ खानेपानी पहुँच विस्तारका लागि निर्माणाधीन तथा सम्पन्न आयोजनाहरूको मर्मत, पुनर्स्थापना र उपयोग सुनिश्चित गरिनुको साथै सुख्खाग्रस्त क्षेत्रहरूमा स्वच्छ पानी आपूर्ति, परम्परागत स्रोतहरूको संरक्षण तथा रिजर्भ ट्याङ्कीमा ट्रिटमेन्ट प्लान्ट जडान तथा वितरण कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

८. पूर्वाधार विकास:

माननीय सदस्यहरू,

८.१ सन्तुलित, समावेशी र योजनाबद्ध प्रादेशिक सडक विकासका लागि "एक निर्वाचन क्षेत्र, एक सडक कार्यक्रम" लाई उच्च प्राथमिकताका साथ निरन्तरता दिइनेछ।

८.२ पुलको अभावले बाह्रै महिना सञ्चालनमा आउन नसकेका सडकहरुलाई "एक निर्वाचन क्षेत्र एक पक्की पुल कार्यक्रम" मार्फत सञ्चालनमा ल्याईनेछ ।

८.३ प्रादेशिक सडकहरुको पहिचान, वर्गीकरण, प्राथमिकीकरण तथा लगानी योजना सहितको Provincial Road Network Master Plan (PRNMP) लाई कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।

८.४ संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने सशर्त, समपूरक र बिशेष अनुदानबाट संचालित अधुरो र अपूरो बहुवर्षीय योजनाहरुलाई प्राथिमिकताका साथ सम्पन्न गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

८.५ पक्की सडक संजालसंग नजोडिका स्थानीय तहको केन्द्रलाई "प्रादेशिक तथा स्थानीय सडक सुधार कार्यक्रम" मार्फत सडक संजालसँग जोडिनेछ ।

८.६ संघीय सरकार, दातृ निकाय तथा निजी क्षेत्रको सहयोगमा पूर्व-पश्चिम प्रादेशिक राजमार्ग (East–West Provincial Highway) को रुपमा रहेको "मधेश शहिद लोकमार्ग" निर्माण कार्य प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाइनेछ ।

८.७ छिन्नमस्ता-कंकालिनी-कोशी बैरज पर्यटकीय रुटको अध्ययन तथा भौतिक निर्माण कार्यका लागि पहल गरिनेछ ।

८.८ स्थानीय तह तथा प्रदेश सरकारबाट संचालन हुने प्रदेशभित्रका मोटेरेबल पुल तथा झोलुङ्गे पुलहरुको निर्माणमा प्रदेश सरकारबाट प्रदान हुने प्राविधिक सहयोगलाई निरन्तरता दिईनेछ।

८.९ "सडक मर्मत सम्भार दिगो सडकको आधार" लाई मूर्त रूप दिन- Annual Road Maintenance Plan (ARMP) तयार गरी लागू गरिनेछ ।

८.१० प्रदेश विकास प्राधिकरणको स्थापना गरी प्रदेश राजधानी जनकपुरधाम लगायत जिल्ला सदरमुकाम क्षेत्रको समुचित, योजनाबद्ध र दिगो विकास गर्न कार्यक्रमहरु सञ्चालनमा ल्याईनेछ ।

८.११ गुणस्तरीय, सुरक्षित र दिगो पूर्वाधार निर्माणका लागि वैज्ञानिक परीक्षण तथा अनुसन्धान सेवा सुनिश्चित गर्न "प्रदेशस्तरीय परीक्षण प्रयोगशाला तथा अनुसन्धान केन्द्र" स्थापना गरिनेछ ।

८.१२ रौतहट जिल्लास्थित गौर राईस मिलको जग्गा अधिग्रहण गरी सार्वजनिक हितको लागि उपयोग गरिनेछ।

८.१३ सडकहरुलाई सुरक्षित, आकर्षित र सफा राख्नुको साथै दूर्घटना न्यूनीकरण गर्न "सडक सुरक्षा तथा सौन्दर्यीकरण कार्यक्रम" सञ्चालन गरिनेछ।

८.१४ प्रदेश निर्वाचन क्षेत्रमा समावेशी, सन्तुलित तथा योजनाबद्ध क्षेत्रीय पूर्वाधार विकासका लागि "ग्रामीण विकास कार्यक्रम" सञ्चालन गरिनेछ ।

८.१५ मधेश प्रदेश सरकारको प्रशासनिक भवन निर्माणका लागि आवश्यक प्रकृया अगाडि बढाईनेछ ।

८.१६ स्वच्छता अभियान लगायत अधुरो र अपुरो क्रमागत योजनाहरुको अनुगमनलाई तीव्रता दिई सम्पन्न गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

८.१७ सम्पन्न हुन नसकिने रुग्ण अवस्थामा रहेका आयोजनाहरु लाई दुई पक्षीय समझदारीमा सम्झौता रद्ध गरिनेछ ।

माननीय सदस्यहरू,

८.१८ दलित, विपन्न तथा उपेक्षित वर्गलाई लक्षित गरी नेपालको संविधानद्वारा प्रदत्त आवास सुविधाको मौलिक हकलाई सुनिश्चितता गर्न संचालनमा रहेका आवास योजनालाई निरन्तरता दिंदै "मुख्यमन्त्री सुरक्षित आवास कार्यक्रम" सञ्चालन गरिनेछ ।

८.१९ खेलक्षेत्रलाई ब्यवस्थित र गतिशील बनाउन श्री रामजानकी बहुउद्देश्यीय रंगशाला र नारायणी रंगशाला लगायत अन्य रंगशालालाई अन्तराष्ट्रिय स्तरको रंगशालाको रुपमा विकास गरी खेलग्राम संरचनाहरुको निर्माणलाई प्राथमिकतामा राखी सार्वजनिक तथा निजी साझेदारीमा संचालमा ल्याईनेछ ।

८.२० नगर, बस्ती तथा शहरलाई विस्तार तथा व्यवस्थित गर्न "शहरी बिकास नीति" तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।

८.२१ मधेश प्रदेश अन्तर्गतका नाकाहरुबाट नयाँ सवारी साधन आयात गर्दा विशेष सुविधाको व्यवस्था मिलाईनेछ ।

८.२२ मधेश प्रदेशका सबै यातायात व्यवस्था कार्यालयमा Automatic Trial Center (ATC) स्थापना र Smart License छपाईको व्यवस्था मिलाईनेछ । साथै राजमार्गका विभिन्न स्थानमा Vehicle Fitness Test Center (VFTC) स्थापनाका लागि संघीय सरकारसँग समन्वय गरी प्रक्रिया अघि बढाइनेछ ।

८.२३ सार्वजनिक स्वास्थ्य, शारीरिक स्फूर्ति, मनोरञ्जन तथा सबै उमेर समूहको समावेशी सहभागिताको लागि योग केन्द्र, जिमपार्क, चिल्ड्रेन पार्क, जेष्ठ नागरिक पार्क र मधेश खेलकुद पार्क निर्माण गरिनेछ ।

९. सुशासन, अन्तरतह र अन्तरनिकाय समन्वय:

माननीय सदस्यहरू,

९.१ मन्त्रिपरिषद्को निर्णय व्यवस्थालाई व्यस्थित गर्न Automation र Digitalization प्रणाली प्रयोगमा ल्याईनेछ ।

९. २ अनुगमन तथा मुल्याङ्कन कार्यविधि, २०८१ बमोजिम मधेश प्रदेश अन्तर्गतका निकायबाट सञ्चालित कार्यक्रमहरुको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन कार्यलाई प्रभावकारी रुपले अगाडि बढाइनेछ।

९.३ प्रदेशका आयोजना तथा कार्यक्रमहरुको पहिचान, विश्लेषण, प्राथमिकीकरण र छनौट प्रक्रियालाई सहभागितामूलक, तथ्यपरक र पारदर्शी बनाउन प्रदेश आयोजना बैंकको सञ्चालनका लागि प्रदेश आयोजना बैंक सञ्चालन निर्देशिका, २०८१ लाई प्रभावकारी रुपले कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।

९.४ संघ सरकार, स्थानीय तह, सम्बद्ध सुरक्षा निकाय,

गैरसरकारी संस्था र सरोकारवालाहरुको सहभागितामा लागू औषध, मानव बेचविखन नियन्त्रण गर्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

९.५ सर्वसाधारणको कानुनी जानकारीमा सहज पहुँच सुनिश्चित गर्न प्रदेश राजपत्रको नियमित वितरण र कानुनी सूचना व्यवस्थापन प्रणाली Legal Information Management System (LIMS) को विकास गरिनेछ।

९.६ संचार माध्यमहरुलाई सबलीकरण तथा सदृढीकरण गरी कार्यरत संचारकर्मीहरुको व्यावसाय तथा अध्यन अनुसन्धानमा क्षमता अभिवृद्धि गर्न Journalist Fellowship कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । साथै "प्रदेश पत्रकार पुरस्कार" कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

९.७ प्रदेशभित्रका श्रमजीवी पत्रकारहरुको हकहित सुनिश्चित गर्न र सूचना प्रवाह प्रभावकारी बनाउन आमसञ्चार प्राधिकरण मार्फत मधेश प्रदेश सरकारद्वारा विभिन्न सञ्चारमाध्यम (टेलिभिजन, रेडियो, पत्रिका, अनलाइन) स्थापना तथा प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

९.८ प्रदेश सरकारको सुशासन र समग्र शासन प्रणालीको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्न अनुसन्धानकर्मीहरूका लागि "मुख्यमन्त्री सार्वजनिक सुशासन फेलोशिप कार्यक्रम" सञ्चालन गरिनेछ ।

९.९ खोला किनार तथा विपद् संवेदनशील वस्तीहरूलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण, सम्भावित बाढी, पहिरो, आगलागी, महामारी लगायत बहुजोखिम नक्सा (Multi Hazard Map) तयार र विपद् पूर्वतयारी तालिम, अभ्यास तथा जनचेतना कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ।

९.१० विपद्मा राहत, उद्धार तथा अति आवश्यक सामग्रीको लागि प्रादेशिक विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना गरिनुको साथै रणनीतिक भण्डारण केन्द्र (Strategic Stockpile) सञ्चालनमा ल्याईनेछ ।

९.११ राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय दातृ निकाय/ गैरसरकारी क्षेत्रबाट मधेश प्रदेशमा सञ्चालित आयोजनाहरुमा दोहोरोपना हुन नदिन, आयोजनाको वितरणलाई समन्यायिक बनाउन, आयोजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्ने कार्यलाई व्यवस्थित गर्न एकीकृत आयोजना सूचना व्यवस्थापन प्रणाली सञ्चालनमा ल्याईनेछ ।

९.१२ योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन, क्षमता विकास, विवाद निरुपण, नतिजामुखी प्रतिवेदन प्रणाली लगायतका विषयहरुमा अन्तर-

बाँकी पृष्ठ ५ मा

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

'व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौ, त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।'

- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं ।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं ।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं ।
- लैगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

जलेश्वर नगरपालिका

महोत्तरी, मधेश प्रदेश

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

'व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौ, त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।'

- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं ।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं ।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं ।
- लैगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

बलान बिहुल गाउँपालिका

सप्तरी, मधेश प्रदेश

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

'व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौ, त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।'

- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं ।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं ।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं ।
- लैगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

देवानगन्ज गाउँपालिका

सप्तरी, मधेश प्रदेश

नारैनाराले...

सरकार समन्वय गरी समस्या समाधान गर्न सहकार्य गरिनेछ ।

१०.सार्वजनिक वित्त र प्रशासनिक सुधारका क्षेत्रहरु:

माननीय सदस्यहरू,

१०.१ करको दायरा फराकिलो बनाउन र राजस्व प्रणालीमा सुधार ल्याई अर्थतन्त्रलाई बलियो बनाउन "राजस्व सुधार सुझाव समिति" गठन गरी यथाशीघ्र रणनीति तयारी गरी लागू गरिनेछ ।

१०.२ प्रदेश सरकार अन्तर्गतका निकायहरूको संरचना समयसापेक्ष पुनरावलोकन गर्न संगठन तथा व्यवस्थापन (O&M) सर्वेक्षण गरिनेछ ।

१०.३ सार्वजनिक वित्त प्रणालीलाई पारदर्शी, उत्तरदायी, समावेशी र प्रभावकारी बनाई दिगो आर्थिक विकासमा टेवा पु-याउन मधेश प्रदेश सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन सुधार रणनीति" तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।

१०.४ बजेट तर्जुमा प्रक्रियामा समसामयिक सुधार गर्न आवश्यक नीतिगत तथा संरचनागत प्रबन्ध गरिनेछ ।

१०.५ प्रदेशस्थित सरकारी सम्पतिको एकिकृत विवरण तयार गरी सोको उपयोग तथा संरक्षणलाई प्रभावकारी बनाईनेछ । साथै सरकारी बाँकी रकमको लगत खडा गरी प्राथमिकताका साथ असूल गरिनेछ ।

१०.६ संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने समानीकरण, सशर्त, समपूरक र विशेष अनुदानबाट संचालित आयोजनाहरुलाई बहुबर्षीय खरिद गुरु योजना तयार गरी अनुदान बढाउन पहल गरिनेछ।

१०.७ सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरीय, पारदर्शी, समावेशी र उत्तरदायी बनाउन सूचना प्रविधिको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गरी नागरिक मैत्री प्रशासनको विकास गर्ने नीति लिईनेछ।

१०.८ सबै सार्वजनिक निकायमा सेवा प्रवाहको स्पष्ट समयसीमा सहितको नागरिक वडापत्र अनिवार्य रूपमा लागू गरिनुको साथै सेवा प्रवाहको गुणस्तर, पहुँच र पारदर्शिता मापन गर्न "नागरिक सन्तुष्टि सर्वेक्षण" को सुरुवात गरिनेछ

१०.९ मधेश प्रदेशमा नीति निर्माण, सेवा प्रवाह र विकासका प्राथमिक क्षेत्रहरूमा आधारित विषयगत अनुसन्धानलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । साथै प्रदेश र स्थानीय तहका जनशक्तिलाई प्राविधिक तथा व्यावसायिक विषयमा क्षमता अभिवृद्धि गर्न प्रशिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

१०.१० भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयद्वारा सम्बन्धित निकायको समन्वयमा "प्रादेशिक सडक ऐन, २०७६" कार्यान्वयन गर्न प्रादेशिक सडक नियमावली तथा "प्रदेश स्तरीय सडक मापदण्ड", तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ । साथै व्यवस्थित, दिगो र समावेशी शहरीकरण तथा बस्ती विकासलाई प्रवर्द्धन गर्न "शहरी तथा बस्ती बिकास ऐन तथा नियमावली" तर्जुमा गरी लागू गरिनेछ ।

१०.११ कृषि, खाद्य सुरक्षा, भूमि तथा गुठी व्यवस्थापनलाई दिगो, प्रभावकारी र व्यवस्थित बनाई आर्थिक समृद्धि हासिल गर्न भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयद्वारा सम्बन्धित निकायको समन्वयमा "प्रदेश खाद्य स्वच्क्षता तथा गुण नियन्त्रक ऐन","प्रदेश कृषि विकास नियमावली, गुठी सम्बन्धी व्यवस्था गर्ने ऐन", "प्रदेश भूमि ऐन" र "प्रदेश मल ऐन" तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।

१०.१२ उद्योग, व्यापार, उपभोक्ता अधिकार र पर्यटन क्षेत्रको समुन्नति, सुव्यवस्था र लगानी प्रवर्द्धन गर्न उद्योग, वाणिज्य तथा पर्यटन मन्त्रालयद्वारा सम्बन्धित निकायको समन्वयमा "प्रदेश सार्वजनिक निजी साझेदारी तथा लगानी ऐन", "प्रदेश प्राइभेट फर्म रजिस्ट्रेशन ऐन", "प्रदेश उपभोक्ता संरक्षण ऐन", "प्रदेश व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी ऐन", "मधेश विज्ञान तथा प्रविधि प्रतिष्ठान ऐन", "प्रदेश सार्वजनिक निजी साझेदारी तथा लगानी नियमावली", "प्रदेश प्राइभेट फर्म नियमावली", "प्रदेश उपभोक्ता संरक्षण नियमावली", "प्रदेश व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी नियमावली" तथा "पर्यटन नियमावली" तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

१०.१३ शैक्षिक संस्थाहरुको नियमन, भौतिक पूर्वाधारको विकास, सूचना प्रविधिको विकास, डिजिटल प्रविधिको विस्तार तथा समावेशी, गुणस्तरीय र रोजगारीमूलक शिक्षा प्रणाली विकास गर्न शिक्षा तथा संस्कृति मन्त्रालयद्वारा सम्बन्धित निकायको समन्वयमा "शिक्षा ऐन तथा नियमावली" तर्जुमा गरी लागू गरिनेछ ।

१०.१४ विपद् पूर्व तयारी, राहत, पुनर्स्थापना र पुनर्निर्माण मार्फत मानव जीवन, सम्पत्ति र वातावरणको सुरक्षा र लागु औषधको सेवन, दुरुपयोग तथा अवैध कारोबार नियन्त्रण गर्न गृह, सञ्चार तथा कानून मन्त्रालयद्वारा "विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कानून" तथा "लागू औषध नियन्त्रण सम्बन्धी कानून" निर्माण गरिनेछ । साथै, शहीदहरूको सम्मान, स्मृति संरक्षण र आन्दोलनका मूल्य मान्यता प्रवर्द्धन गर्न "मधेशी शहीद प्रतिष्ठान सम्बन्धी कानून" निर्माण गरी लागू गरिनेछ ।

१०.१५ "स्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७८" को प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले सम्बन्धित निकायको समन्वयमा गुणस्तरीय, सुलभ र समावेशी स्वास्थ्य सेवा प्रवाहलाई नियमित, व्यवस्थित र उत्तरदायी बनाउने उद्देश्यले "स्वास्थ्य सेवा नियमावली" तयार गरी लागू गर्नेछ। साथै, "खोप ऐन, २०७९" कार्यान्वयनका लागि गुणस्तरीय खोप सेवा सुनिश्चित गर्दै रोगको रोकथाम तथा नियन्त्रणलाई सुदृढ बनाउन "खोप नियमावली" तयार गरी लागू गरिनेछ।

१०.१६ सार्वजनिक वित्तीय प्रणालीलाई पारदर्शी, उत्तरदायी र प्रभावकारी बनाउन अर्थ मन्त्रालयद्वारा सम्बन्धित निकायको समन्वयमा "आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन तथा नियमावली", "प्रदेश सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली", "प्रदेश वित्तीय हस्तान्तरण व्यवस्थापन नियमावली", "प्रदेश आकस्मिक कोष नियमावली", "मधेश प्रदेश बेरुजु फछ्र्यौट निर्देशिका", "मधेश प्रदेश आन्तरिक लेखा परीक्षण दिग्दर्शन", तथा "बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन" तयार गरिनेछ ।

१०.१७ खेलकुद, बाल अधिकार, पिछडावर्गको सशक्तीकरण तथा सामाजिक कल्याणसंग सम्बन्धित गतिविधिहरूलाई संस्थागत, समावेशी र प्रभावकारी ढंगले कार्यान्वयन गर्न खेलकुद तथा समाज कल्याण मन्त्रालयद्वारा सम्बन्धित निकायको समन्वयमा "पिछडा वर्गको अधिकार सम्बन्धी ऐन", "प्रदेश खेलकुद विकास नियमावली", "बालिका संरक्षण तथा सशक्तीकरण नियमावली", "प्रदेश बाल अधिकार सम्बन्धी नियमावली", "खेलाडी पुरस्कार सम्बन्धी कार्यविधि", "खेलाडी बीमा सम्बन्धी कार्यविधि", "खेलकुद सामाग्री खरिद कार्यविधि", "खेलकुद प्रशिक्षण कार्यविधि", "खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन कार्यविधि", "खेलकुद अनुदान तथा सहयोग सम्बन्धी कार्यविधि", "युवा विशेष कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि" र "संघ-संस्था समन्वय सम्बन्धी मापदण्ड " तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

१०.१८ स्वचछ तथा गुणस्तरीय खानेपानी र सरसफाइ सेवा सुनिश्चित, बैकल्पिक ऊर्जाको प्रयोग तथा प्रवर्द्धन, भू-सतह वा भूमिगत अवस्थामा रहेको जलस्रोतको समूचित उपयोग, वाढीजन्य प्रकोप व्यवस्थापन र सम्भाव्य प्रभावित गाँउबस्तीको संरक्षण तथा खेतीयोग्य जग्गाको संरक्षण गर्न ऊर्जा, सिंचाई तथा खानेपानी मन्त्रालयद्वारा सम्बन्धित निकायको समन्वयमा "प्रदेश खानेपानी तथा सरसफाई ऐन तथा नियमावली", "प्रदेश बैकल्पिक ऊर्जा ऐन तथा नियमावली", "प्रदेश जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास ऐन तथा नियमावली", "प्रदेश नदी नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन कार्यविधि", प्रदेश भूमिगत जलस्रोतको उपयोग तथा पूनर्भरण कार्यविधि" र "मानवजन्य मल-मूत्र व्यवस्थापन (Fecal Sludge Management) नियामक खाका निर्माण गरिनेछ । साथै, मन्त्रालय तथा मातहतका निकायहरुबाट खर्च हुने कन्टिन्जेन्सी रकमलाई नियमन गर्न "कन्टिन्जेन्सी रकम खर्च गर्ने सम्बन्धी निर्देशिका" निर्माण गरी लागू गरिनेछ ।

१०.१९ प्रदेशमा मर्यादित श्रम व्यवस्थाको विकास गर्दै समावेशी रोजगारी विस्तार र श्रम बजार अनुरूप दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्न श्रम तथा यातायात मन्त्रालयद्वारा सम्बन्धित निकायको समन्वयमा "प्रदेश श्रम ऐन", "रोजगार सम्बन्धी ऐन" र "सीप विकास तालिम केन्द्र (स्थापना तथा सञ्चालन) ऐन" निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।

१०.२० प्रदेशभित्रका वन क्षेत्रभित्र रहेका नदीजन्य पदार्थ जस्तै ढुंगा, गिट्टी, बालुवा आदिको सङ्कलन, उत्खनन तथा क्रसर उद्योगको सञ्चालनलाई व्यवस्थित, पारदर्शी र वातावरणमैत्री बनाउन वन तथा वातावरण मन्त्रालयद्वारा सम्बन्धित निकायको समन्वयमा ऐन तथा नियमावली तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । साथै चुरे क्षेत्रका नदी किनारमा भइरहेका नदी कटान रोकथामका लागि "प्रदेश भू तथा जलाधार संरक्षण ऐन तथा नियमावली" तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।

१०.२१ तथ्याङ्क व्यवस्थापन, सुरक्षित अभिलेखीकरण प्रणाली, विकास कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी अनुगमन तथा मूल्याङ्कनलाई सुदृढीकरण तथा उच्च प्रभाव र प्राथमिकता भएका विकास आयोजनाहरूको पारदर्शी, वस्तुगत र प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्न प्रदेश नीति तथा योजना आयोगद्वारा सम्बन्धित निकायको समन्वयमा "प्रदेश तथ्याङ्क तथा अभिलेख ऐन","प्रदेश अनुगमन तथा मूल्याङ्कन ऐन" र "प्रदेश गौरवको आयोजना सम्बन्धी मापदण्ड" तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

माननीय सभामुख महोदय,

माननीय सदस्यहरु,

अन्त्यमा, मधेश प्रदेश सरकारले आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयनबाट प्रदेशको दोस्रो आवधिक योजनाको सोच "आत्मनिर्भर र समृद्ध मधेश, सुखी मधेशी" लाई साकार पार्न योगदान पु-याउनेछ। नेपालको संविधानको धारा २३२ बमोजिम निर्देशित संघ, प्रदेश र स्थानीय तह बीचको सम्बन्ध सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयको सिद्धान्तमा आधारित हुने व्यवस्थालाई आत्मसात गरी अन्तरनिहित प्रतिबद्धताको नीति अवलम्बन गरिनेछ । साथै, प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा सरकारलाई सबै राजनीतिक दल, नागरिक समाज, किसान, मजदुर, निजी क्षेत्र, वित्तीय क्षेत्र, गुठी संस्थान, सामुदायिक तथा सहकारी क्षेत्र, संचारकर्मी, विकास साझेदार लगायत सम्पूर्ण दिदीबहिनी तथा दाजुभाईहरुबाट सहयोगको अपेक्षा गर्दछु ।

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

'व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौ, त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।'

- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं ।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं ।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं ।
- लैगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

चन्द्रनगर गाउँपालिका
सर्लाही, मधेश प्रदेश

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

'व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौ, त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।'

- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं ।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं ।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं ।
- लैगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

महोत्तरी गाउँपालिका
महोत्तरी, मधेश प्रदेश

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

'व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौ, त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।'

- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं ।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं ।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं ।
- लैगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

मुखियापट्टि मुसहरनिया गाउँपालिका
धनुषा, मधेश प्रदेश

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

'व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौ, त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।'

- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं ।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं ।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं ।
- लैगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

पिपरा गाउँपालिका
महोत्तरी, मधेश प्रदेश

मौलापुर नगरपालिकालाई 'बेष्ट म्युनिसिपालिटी अन एजुकेशन अवार्ड' प्रदान

पोखरा । रौतहटको मौलापुर नगरपालिका शिक्षा क्षेत्रमा उत्कृष्ट अवार्डबाट आज पुरस्कृत भएको छ । प्रिन्सिपल एशोसिएशन अफ नेपाल (पान)द्धारा मौलापुर नगरपालिकाका मेयर रिनाकुमारी साहलाई शिक्षा क्षेत्रमा उत्कृष्ट काम गरेको भन्दै उत्कृष्ट अवार्डबाट पुरस्कृत गरिएको हो ।

पानले प्रत्येक वर्ष प्रदान गर्ने उत्कृष्ट पालिका पुरस्कार यसपटक मौलापुर नगरपालिकाले प्राप्त गरेको हो । शिक्षाविद् प्रा.डा. विद्यानाथ कोइरालाको नेतृत्वमा गठित समितिले २५ वटा शैक्षिक मापदण्डको आधारमा मूल्यांकन गर्दा मेयर रिनाकुमारी साह नेतृत्वको मौलापुर नगरपालिका मधेस प्रदेशकै उत्कृष्ट ठहरिएको आयोजकले जनाएको छ ।

पर्यटकीय नगरी पोखरामा आयोजित पानको दोस्रो राष्ट्रिय सम्मेलन-२०८२ को अवसरमा मेयर साहलाई यो उत्कृष्ट अवार्ड प्रदान गरिएको हो । अवार्ड नेपाल सरकारका शिक्षामन्त्री रघुजी पन्तले मेयर साहलाई प्रदान गरेका हुन् । मौलापुरको नगरले विकास बजेटको ४३ प्रतिशत बजेट शिक्षा क्षेत्रमा लगानी गर्दै आएको छ । देशका अन्य पालिकामा नगरप्रहरी राख्ने होडबाजी चल्दैगर्दा मौलापुरमा नगरप्रहरी एक जनामा पनि छैन् । मौलापुरमा नगरप्रहरीको साटो नगर शिक्षकको व्यवस्था गरिएको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत रामबाबु साहले जनाएका छन् । नगर प्रहरीको सट्टा नगर शिक्षक राखेर शैक्षिक क्षेत्रमा आमूल परिवर्तन सम्भव भएको उनले बताए । एसईई परीक्षामा ७५ प्रतिशत विद्यार्थी उत्तीर्ण गराएको मौलापुर नगरपालिकालाई आज यस प्रतिष्ठित अवार्ड प्रदान गरिएको हो । सम्मेलनमा देशभरिका शिक्षाविद्, नीति निर्माता, प्रधानाध्यापक, शिक्षक, विद्यार्थीलगयात एक सयभन्दा बढिको सहभागिता रहेको थियो ।

मौलापुरका मेयर रिनाकुमारी साह आम जनता पार्टी (आजपा)का अध्यक्ष एवं पूर्वमन्त्री प्रभु साहका श्रीमती हुन् । उनी लगातार दोस्रो कार्यकालका लागि मेयरमा निर्वाचित भएकी छन् । रौतहट ३ का सांसद समेत रहेका आजपा अध्यक्ष साह र मेयर रिनाकुमारीको विशेष पहलमा मौलापुरमा शिक्षा क्षेत्रमा प्रभावकारी एवं उत्कृष्ट काम हुदै आएको प्रशासकीय अधिकृत साहले जनाएका छन् ।

एसईई परिक्षामा देशभरी ४४ प्रतिशत र मधेसमा ३० प्रतिशत मात्रै विद्यार्थी उतिर्ण हुदैगर्दा मौलापुरमा ७५ प्रतिशतभन्दा बढी विद्यार्थी उतिर्ण भएका थिए । रौतहट सहित मधेस प्रदेश नै मानव विकास सहित शिक्षा क्षेत्रमा पछाडी परेको भन्दै गिज्याउने काम हुँदै आएको छ । तर आजपा अध्यक्ष साहले नगरमा नगर प्रहरीको साटो नगर शिक्षकको व्यवस्थामा जोड दिदै विद्यार्थीहरुलाई उत्कृष्ट शिक्षा दिनुपर्ने उदेश्य सहित अगाडी बढेकाले मौलापुर शिक्षा क्षेत्रमा उत्कृष्ट घोषित भएको हो ।

मौलापुर नगरपालिका शिक्षामा मात्रै उत्कृष्ट नभई अन्य कामले समेत देशैभरी चर्चाको शिखरमा रहेको छ । मौलापुरले लिएको शुन्य कर नीतिले समेत चर्चा रहदै आएको छ । मेयर साहकै पहलमा त्यहाँ कुनै प्रकारको कर लाग्दैन् । नागरिकले कर तिर्नुपर्दैन् । यसका साथै मौलापुर नगरपालिकाले नै कृषक, सर्वसधारण सहित आम जनताको विधुत, पानीको महशुल समेत बर्षेनी करोडौ रुपैया बुझाउदै आएको छ ।

यस्तै छोरीहरुको विहेमा ३० हजार नगद सहयोग समेत मौलापुरले गर्दै आएको छ । शिक्षा, स्वास्थ्य, यातायात, लगायतका क्षेत्रमा मौलापुर नगरपालिका एक उत्कृष्ट रहेको छ । मौलापुरमा मेयर साह लगातार दोस्रो कार्यकाल मेयरमा निर्वाचित हुने मधेसकै पहिलो नेतृहुन् ।

'भ्रष्टाचारविरुद्ध राज्य निर्मम बन्नुपर्छ'

काठमाडौं । जनता समाजवादी पार्टी (जसपा) नेपालका प्रचार विभाग प्रमुख पूर्ण बस्नेतले भ्रष्टाचारविरुद्ध राज्य निर्मम हुनुपर्ने बताएका छन् ।

मुलुकमा नीतिगत, प्रकृयागत र साना तथा संस्थागत भ्रष्टाचार डरलाग्दो तरिकाले मौलाएको भन्दै बस्नेतले भ्रष्टाचार नियन्त्रणमा राज्यका निकायले जिम्मेवार ढङ्गले कार्य गर्नुपर्ने बताएका हुन् ।

भ्रष्टाचार आर्थिक विकासको सबैभन्दा ठूलो शत्रु भएको भन्दै मुलुकमा भ्रष्टाचारविरुद्ध प्रभावकारी नीतिको अभाव, राजनीतिक अस्थिरता, कमसल लोकतन्त्र, अक्षम प्रशासनिक संरचनाजस्ता कारणले मुलुकमा भ्रष्टाचार बढेको बस्नेतको जिकिर छ ।

मन्त्रिपरिषद्को निर्णयविरुद्ध कारबाही गर्न नपाइने भ्रष्टाचार नियन्त्रण ऐनको प्रावधानलाई सच्याउनुपर्ने भन्दै भ्रष्टाचारीलाई उन्मुक्ति नहुने र निर्दोषमाथि प्रतिशोध नसाँधिने कुराको ग्यारेन्टी राज्यले गर्नुपर्ने उनको भनाइ छ ।

भ्रष्टाचारबाट मुलुकलाई जोगाउन राज्यको जिम्मेवार पदमा रहेका व्यक्तित्व तथा नागरिकहरु समेत जिम्मेवार ढङ्गले अगाडि बढ्नुपर्ने बेला आएको उनको तर्क रहेको छ ।

मधेशी एकता समाज, कतारद्वारा बकर ईदको शुभकामना आदानप्रदान कार्यक्रम सम्पन्न

दोहा, कतार । मधेशी एकता समाज, कतारको आयोजनामा दोहास्थित गोर्खाली रेस्टुरेन्टमा बकर ईदको अवसरमा शुभकामना आदानप्रदान कार्यक्रम भव्य रूपमा सम्पन्न भएको छ । कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि नेपाल सरकारका पूर्वउपप्रधानमन्त्री तथा राष्ट्रिय मुक्ति पार्टी नेपालका अध्यक्ष राजेन्द्र महतो रहेका थिए ।

अध्यक्ष महतोले कार्यक्रमको बैनर उद्घाटन गरी औपचारिक सुरुवात गरेका थिए । विशिष्ट अतिथि समाजका संस्थापक अध्यक्ष रविन्द्र कुमार यादव तथा कार्यक्रमका अध्यक्ष समाजका वर्तमान अध्यक्ष शिव कुमार महतो रहेका थिए ।

दीप प्रज्वलन, राष्ट्रिय गान तथा शहीदहरूप्रति श्रद्धाञ्जली अर्पणसहित सुरु गरिएको कार्यक्रममा उद्घोषक चन्द्रवीर कुमार यादवले आकर्षक ढंगमा सम्पूर्ण कार्यक्रम सञ्चालन गरेका थिए । कार्यक्रममा समाजका वरिष्ठ पदाधिकारी, विभिन्न संघ-संस्थाका प्रतिनिधिहरू र समुदायका विशिष्ट व्यक्तित्वहरूको उल्लेखनीय उपस्थिति थियो । स्वागत मन्तव्य समाजका पदाधिकारी गौतम कुमार शर्माले प्रस्तुत गरेका थिए । कार्यक्रमले प्रवासमा रहेका मधेसी समुदायबीचको सामाजिक एकता, मेलमिलाप र सहकार्यलाई थप सुदृढ बनाएको छ ।

समावेशी र समतामूलक गुणस्तरीय शिक्षा सुनिश्चित गर्न र सबैका लागि जीवनपर्यन्त सिकाइका अवसरहरू प्रवर्द्धन गर्न खोज्ने राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिबद्धताहरूसँग सामञ्जस्यता राखेको छ । यो नीतिले विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना र बृहत् संघीय शिक्षा ढाँचामा उल्लिखित नेपालका शिक्षाका राष्ट्रिय लक्ष्यहरू पनि प्रतिविम्बित गर्दछ ।

मधेश प्रदेश सरकार
शिक्षा तथा संस्कृति मन्त्रालय
जनकपुरधाम, धनुषा, नेपाल

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

'व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौ, त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।'

- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं ।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं ।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं ।
- लैगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

वीरगन्ज महानगरपालिका
पर्सा, मधेश प्रदेश

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

'व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौ, त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।'

- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं ।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं ।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं ।
- लैगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

मटिहानी नगरपालिका
महोत्तरी, मधेश प्रदेश

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

'व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौ, त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।'

- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं ।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं ।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं ।
- लैगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

बसबरीया गाउँपालिका
सर्लाही, मधेश प्रदेश

नेपाल मेडिसिटीमा कलेजो प्रत्यारोपण शुरू

काठमाडौं । नेपाल मेडिसिटीमा पहिलोपटक सफल कलेजो प्रत्यारोपण गरिएको छ । पोखरा निवासी ५६ वर्षीया ईश्वर बहादुर कार्कीको कलेजो प्रत्यारोपण गरिएको हो ।

उनलाई उनका २६ वर्षिय छोरा आयुष कार्कीले कलेजो दान गरेका हुन् । उनीहरुको प्रत्यारोपण जेठ ८ गते सम्पन्न भएको हो ।

कलेजो प्रत्यारोपण संसारकै जटिल प्रत्यारोपण मध्ये एक पर्दछ भने निकै ठूलो मल्टिडिसिप्लिनरी टोलीको आवश्यकता पर्दछ । प्रत्यारोपण गर्दा कलेजो दाता (डोनर) को झण्डै ९ घण्टा र कलेजो प्राप्तकर्ता (रिसिभर) को १३ घण्टा लागेको थियो । भारतको प्रसिद्ध परोपकारी अस्पताल अमृता अस्पतालसंग सहकार्यगरी नेपाल मेडिसिटीका चिकित्सकहरुको नेतृत्वमा सफलतापूर्वक प्रत्यारोपण गरिएको हो ।

“हामी उपचारका लागि दुईपटक भारत गएका थियौं, तर त्यहाँ डाक्टरको परामर्श चित्त बुझेन । बुबालाई जसरी पनि मिर्गौला र कलेजो प्रत्यारोपण गर्नै पर्छ भनेपछि हामी झन् आँतियौं र नेपाल नै फर्क्यौं,” कलेजो दाता आयुष कार्कीले भने ।

“नेपालमै विश्वस्तरीय सेवा दिने अस्पताल रहेको थाहा पाएपछि हामी नेपाल मेडिसिटी अस्पतालमा परामर्शको लागि आयौं र कलेजो प्रत्यारोपण गरेर मिर्गौला जोगाउन सकिन्छ भन्ने बुझेपछि यहीं प्रत्यारोपण गर्ने निर्णय गरेका हौं । नेपालमै सम्भव हुने उपचारका लागि हामी भारत धाउनुपर्‍यो । यदि पहिले नै यहाँ परामर्श लिएको भए हाम्रो समय र पैसा दुबै खर्च हुने थिएन,” उनले भने ।

“नेपाल मेडिसिटीमा कलेजो प्रत्यारोपण पहिलो पटक भएको छ । हामीसँग मल्टिडिसिप्लिनरी टिम भएका कारण जटिल शल्यक्रिया सम्भव भएको हो,” अस्पतालका अध्यक्ष डा. उपेन्द्र महत्तोले बताए ।

नेपालमा हरेक वर्ष २०० देखि ३०० जनाको कलेजो प्रत्यारोपण गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ । एम्बेसी अफ नेपाल, डिल्लीका अनुसार सन् २०२३ देखि २०२४ मा मात्र ७० जना भन्दा बढि नेपालीहरुले भारतमा गएर कलेजो प्रत्यारोपण गराएका छन् ।

“हामीले नेपालीहरु उपचारका लागि विदेश जान नपरुन् भन्ने उद्धेश्यले नै यो अस्पताल सञ्चालनमा ल्याएका हौं । त्यसैले यहाँका जनशक्तिलाई नै बलियो बनाई जस्तोसुकै जटिल स्वास्थ्य समस्यामा पनि सुलभ र गुणस्तरीय सेवा प्रदान गरिरहेका छौं ।”

ग्यास्ट्रोइन्टेरोलोजी, हेपाटोलोजी तथा इन्डोस्कोपी विभागका प्रमुख तथा वरिष्ठ कन्सल्ट्यान्ट प्रोफेसर डा. उमिद कुमार श्रेष्ठका अनुसार बिरामीको कलेजो तथा मिर्गौला दुबै बिग्रिसकेको थियो । निकै जटिल स्वास्थ्य अवस्थामा रहेका उनको सफल कलेजो प्रत्यारोपण गरिएको छ ।

“ईश्वर बहादुर कार्कीको पेटमा पानी जम्ने, बेला बेलामा होस हराएको जस्तो हुने, रगत वान्ता हुने तथा बेहोस हुने जस्ता समस्या थियो । उनको कलेजोसँगै मिर्गौलाले पनि काम गर्न छाडिसकेको थियो । यस क्रममा उनी नेपालका अन्य अस्पताल र भारतमा पनि दुई पटक प्रत्यारोपणका लागि गएका थिए । उनको जटिल अवस्थाका कारण कलेजो तथा मिर्गौला प्रत्यारोपण दुबै गर्नुपर्ने भएकोले जोखिम उठाउन चाहेनन्, तर नेपाल मेडिसिटीमा भने उनको सफल कलेजो प्रत्यारोपण भएको छ,” डा. श्रेष्ठले भने ।

कलेजोकै कारण मिर्गौला खराब भएकाले हाल बिरामीको मिर्गौलामा पनि सुधार देखिएको छ ।

“हामीले बिरामीको शल्यक्रिया गर्नु अघि नै यसमा जोखिम रहेको र पहिले कलेजो प्रत्यारोपण गर्ने र कलेजोको कारण मिर्गौला बिग्रेको हो वा होइन जाँच गरेर मात्र मिर्गौला प्रत्यारोपण गर्ने भनेर सम्झाएका थियौं । बिरामीले धेरै अस्पतालमा धाइसकेको तथा लामो समय बितिसकेका कारण चुनौतीलाई आत्मसाथ गरी यो प्रत्यारोपण गरेका हौं, ” कलेजो प्रत्यारोपण सर्जन डा.रामबाबु साहले बताए ।

नेपाल मेडिसिटी अस्पतालले नेपाली जनताका लागि अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको स्वास्थ्य सेवा सर्वसुलभ शूल्कमै उपलब्ध गराउन निरन्तर प्रयास गरिरहेको छ । यहाँ कलेजो प्रत्यारोपणसँगै विभिन्न अंगको पनि प्रत्यारोपण गर्दै आइरहेको छ । अस्पतालमा हालसम्म ४५ जनाको सफलतापूर्वक मिर्गौला प्रत्यारोपण भईसकेको छ भने ५०० जना भन्दा बढिको हिप तथा जोर्नी प्रत्यारोपण भइसकेको छ । नेपाल मेडिसिटी अस्पताल सम्पूर्ण नेपालीहरुको स्वास्थ्य सेवामा सधैं समर्पित छ ।

जिल्ला समाचार

महोत्तरी गापालाई उत्कृष्ट पालिका सम्मान

महोत्तरी । मधेश प्रदेशको महोत्तरी जिल्लाअन्तर्गतका महोत्तरी गाउँपालिकाले शिक्षा क्षेत्रमा उल्लेखनीय प्रगति गरेको भन्दै प्रिन्सिपल एसोसिएशन अफ नेपाल (पान)ले पुरस्कारसहित सम्मान गरेको छ । तराई-मधेश लोकतान्त्रिक पार्टीको तर्फबाट महोत्तरी गाउँपालिकाका अध्यक्ष दिलिप कुमार पाण्डेयलाई शिक्षा क्षेत्रमा नेतृत्व, पहल, योगदान र उल्लेखनीय प्रगति गरेकोमा प्रिन्सिपल एसोसिएशन अफ नेपाल (पान)ले यस वर्षको उत्कृष्ट पालिका पुरस्कारबाट पुरस्कृत र सम्मानित गरेको हो । पानले प्रत्येक वर्ष नेपालभरिबाट शिक्षा क्षेत्रमा योगदानबारे २५ वटा शैक्षिक मापदण्डका आधारमा मूल्याङ्कन गरी उत्कृष्ट पालिका पुरस्कारबाट पुरस्कृत गर्दछ । यस वर्षको मूल्याङ्कन समितिको अध्यक्ष प्रा.डा. विद्यानाथ कोइराला थिए । शुक्रबार पानद्वारा पोखरामा आयोजित आफ्नो दोस्रो राष्ट्रिय सम्मेलनमा महोत्तरी गाउँपालिकाका अध्यक्ष दिलिप कुमार पाण्डेयलाई उक्त पुरस्कार र सम्मान प्रदान गरिएको हो । महोत्तरी गाउँपालिकाले शिक्षा, स्वास्थ्य, सरसफाई र किसानहरुलाई सुविधा हुने क्षेत्रमा राम्रो काम गरेको छ । पशु सेवा केन्द्रको निर्माणदेखि जनचेतना र जानकारीमूलक कार्यक्रमहरु अगाडि बढाएको छ । २०८२-८३ मा पर्सादेखि महोत्तरी-सनुखरासम्मको सडक, महोत्तरीदेखि परकौलीचोकसम्मको सडक र गोरीगम्मादेखि रातोपुलसम्म पक्की नाला सहितको सडकको निर्माण सांसद गोमा लाभको प्रयासले शहरी विकास मन्त्रालयको योजना अन्तर्गत बन्ने भएको छ । यी तीनवटै योजनामा ३-३ करोडको गरी ९ करोड बजेट राखिएको छ ।

‘बकर ईद पर्वले आपसी सद्भाव बढाओस्’

जनकपुरधाम । मधेश प्रदेशका मुख्यमन्त्री सतिशकुमार सिंहले मुस्लिम धर्मावलम्बीको महान् चाड बकर ईद (ईद-उल-अज्हा)को पावन अवसरमा मुस्लिम समुदायका दाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरूमा शुभकामना व्यक्त गरेका छन् । शनिबार एक शुभकामना सन्देश जारी गर्दै मुख्यमन्त्री सिंहले धार्मिक, सांस्कृतिक तथा जातीय विविधताले भरिएको मधेश प्रदेशमा बकर ईदजस्ता पर्वहरूले आपसी समझदारी, सहकार्य र सामाजिक सद्भाव अझै प्रगाढ बनाउने विश्वास व्यक्त गरेका हुन् । ’धार्मिक र सांस्कृतिक पर्वहरूले सामाजिक एकता, शान्ति र समृद्धिमा थप योगदान पुर्‍याइरहेका छन्,’ सन्देशमा उल्लेख छ, ’बकर ईदले हामी सबैमा दया, उदारता र सहअस्तित्वको भावना बलियो बनाओस् भन्ने कामना गर्दछु ।’ मुख्यमन्त्री सिंहले बकर ईदले नेपाली समाजमा भाइचारा, सामाजिक न्याय र समावेशिताको सन्देश फैलाओस् भन्ने आशा व्यक्त गरेका छन् । अन्त्यमा उनले बकर ईदको अवसरमा सम्पूर्ण मुस्लिम समुदायमा सुख, शान्ति, समृद्धि र उत्तरोत्तर प्रगतिका लागि शुभकामना दिएका छन् ।

विराटनगरमा खानेपानीमा क्रान्ति : मन्त्रीको पहलमा १८ वर्षपछि जतुवा आयोजना सञ्चालनले फेर्‍यो हजारौंको जनजीवन

विराटनगर । खानेपानीमन्त्री प्रदीप यादवले नेपाल सरकार जनताको आधारभूत सेवामा पहुँच सुनिश्चित गर्न दृढ रहेको बताएका छन् । विराटनगर महानगरपालिका-१४ स्थित जतुवा खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजनालाई नेपाल खानेपानी संस्थान, बिराटनगर शाखाको स्वामित्वमा हस्तान्तरण कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै मन्त्री यादवले सो कुरा बताएका हुन् । उनले भने, “जनताको जीवनस्तर उकास्न स्वच्छ र सुरक्षित पानीको पहुँच अनिवार्य शर्त हो । मन्त्रालय यस आयोजनाको सफल कार्यान्वयनमा आवश्यक नीति, स्रोत र सहकार्य उपलब्ध गराउन कटिबद्ध छ ।” सुरक्षित खानेपानी हरेक नागरिकसम्म पुर्‍याउनु सरकारको प्रमुख उद्देश्य र दायित्व रहेको उल्लेख गर्दै उनले त्यसका लागि संघीय सरकार, उपभोक्ता समिति, स्थानीय तह र नागरिकबीचको सहकार्य अपरिहार्य भएको बताए ।

सबैलाई “स्वच्छ पानी, समुन्नत जीवन” को यात्रामा ऐक्यबद्ध भएर अघि बढ्न आग्रह गर्दै उनले भने, “हामी सबैको समन्वय र सहभागिताबाट मात्र जनताको स्वास्थ्य र समृद्धिमा योगदान पुर्‍याउन सकिन्छ । हाम्रो उदेश्य भनेको जनताको आधारभूत सेवामा पहुँच सुनिश्चित गर्नु हो ।” कम्तीमा १८ वर्षदेखिको प्रतीक्षा सकिएको उल्लेख गर्दै मन्त्री यादवले जतुवा आयोजना अब संस्थागत रूपमा नियमित सेवा सञ्चालनको चरणमा प्रवेश गरेको जानकारी दिए । स्थानीय नेतृत्व, जनसहभागिता र दीर्घकालीन प्रतिबद्धताको सशक्त प्रतिफलस्वरूप, आज यो आयोजना औपचारिक रूपमा खानेपानी संस्थान, बिराटनगर शाखाको स्वामित्वमा हस्तान्तरण भई नियमित सेवा सञ्चालनको चरणमा प्रवेश गरेको भन्दै मन्त्री यादवले खुशी समेत व्यक्त गरे । उनले भने, “यो आयोजनाको सफल कार्यान्वयनमा आवश्यक नीति, स्रोत र सहकार्य उपलब्ध गराउन मन्त्रालय पूर्ण प्रतिबद्ध छ ।” यस आयोजनामार्फत दैनिक १७ लाख लिटर पानी उत्पादन गरी कम्तिमा पनि ६ हजार नागरिकलाई प्रत्यक्ष लाभ पुर्‍याउने, र पाँच सय घरमा नयाँ धारा जडान गर्ने लक्ष्य लिइएको नेपाल खानेपानी संस्थानका महाप्रवन्धक अर्जुनबाबु ढकालले बताए । उनका अनुसार अबदेखि बिराटनगर महानगरपालिका-१४ का बासिन्दाहरूलाई शुद्ध, सुरक्षित र नियमित खानेपानी सेवा नेपाल खानेपानी संस्थान, बिराटनगरमार्फत संस्थागत ढङ्गले उपलब्ध गराइनेछ, भने यहाँको जनजीवनमा समेत गुणस्तरीय सुधार ल्याउनेछ भन्ने अपेक्षा छ ।

मुस्ताङमा भारतको सहयोगमा विद्यालयको छात्रावास भवन र चमेना गृह निर्माण हुँदै

काठमाडौं । मित्रराष्ट्र भारत सरकारको सहयोगमा मुस्ताङको लोमान्थाङ गाउँपालिकास्थित दिव्य दीप माध्यमिक विद्यालयको छात्रावास भवन तथा चमेना गृह निर्माण हुने भएको छ ।

सो छात्रावास भवन तथा चमेना गृहको शिलान्यास भारतीय राजदूतावासका नियोग उपप्रमुख प्रसन्न श्रीवास्तव र लोमान्थाङ गाउँपालिकाका अध्यक्ष टसी न्हर्वु गुरुङले संयुक्त रूपमा गरेका छन् ।

उपप्रमुख श्रीवास्तवले वर्षौंदेखिको भारत-नेपाल विकास साझेदारीको वृद्धि, विस्तार र विविधीकरणमा खुसी व्यक्त गरे। उनले नेपाल सरकार र नेपाली जनताको प्राथमिकतामा आधारित रही साझेदारीलाई थप प्रगाढ र सुदृढ पार्ने भारत सरकार प्रतिबद्ध रहेको स्पष्ट पारे ।

लोमान्थाङ गाउँपालिकाका अध्यक्ष, राजनीतिक प्रतिनिधिहरू, विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष तथा अन्य सरोकारवालाले भारत सरकारको सहयोगको प्रशंसा गरे।

उक्त कार्यक्रममा राजनीतिक प्रतिनिधिहरू, सरकारी अधिकारीहरू, सामाजिक कार्यकर्ता र शिक्षक, विद्यार्थी तथा अभिभावकहरूको उपस्थिति रहेको दूतावासले जनाएको छ।

'नेपाल-भारत विकास सहयोगअन्तर्गत भारत सरकारको आर्थिक सहयोगमा तीन करोड ७६ लाख परियोजना लागतमा छात्रावास भवन तथा चमेना गृह निर्माण हुने भएको छ।

यस परियोजनालाई उच्च प्रभाव सामुदायिक विकास परियोजना (एचआइसीडीपी)को रूपमा लिइएको छ। उक्त विद्यालय माथिल्लो मुस्ताङमा रहेको एक मात्र उच्च माध्यमिक विद्यालय हो। यस विद्यालयमा लो-घेकर दामोदरकुण्ड गाउँपालिका र लोमान्थाङ गाउँपालिकाका बालबालिका अध्ययनरत छन्।

मुस्ताङमा जारी भ्रमणका क्रममा नियोग उपप्रमुखले लोमान्थाङस्थित लोवो निफुग नामड्रोल नोर्वुलिङ्ग मोनास्टिक स्कूलको समेत भ्रमण गर्नुभएको दूतावासले जनाएको छ। यस स्कूलको छात्रावास भवन पनि भारत सरकारको रु चार करोड १४ लाख परियोजना लागतमा उच्च प्रभाव सामुदायिक विकास परियोजनाका रुपमा निर्माण भइरहेको छ।

सन् २००३ यता भारत सरकारले नेपालमा शिक्षा, स्वास्थ्य, सडक र पुल, नदी तालिम, खानेपानी, विद्युतीकरण, कृषि, संस्कृति र समाज कल्याणलगायत विभिन्न क्षेत्रहरूमा ५७३ एचआइसीडीपी अन्तर्गत सहयोग गर्दै आएको छ। यी परियोजनाहरू सातै प्रदेशमा फैलिएका छन्। ५७३ परियोजनाहरू मध्ये ५९ वटा परियोजनाहरू गण्डकी प्रदेशमा छन् जसमध्ये मुस्ताङमा १७ वटा परियोजनाहरू छन्।

एयर इन्डिया दुर्घटनाप्रति नेपाल सरकारद्वारा दुःख व्यक्त

काठमाडौं । भारतको अहमदाबादमा एअर इन्डियाको फ्लाइट एआई१७१ दुर्घटनामा परेको घटनाप्रति नेपाल सरकारले गहिरो दुःख व्यक्त गर्दै भारत सरकारप्रति ऐक्यबद्धता जनाएको छ। भारतको अहमदाबाद सहरमा भएको यस दुर्घटनामा विमानमा सवार २४२ जना मध्ये अधिकांशको ज्यान गएको आशंका गरिएको छ।

नेपालको परराष्ट्र मन्त्रालयले काठमाडौंमा विज्ञप्ति जारी गर्दै भनेको छ, 'एअर इन्डियाको फ्लाइट एआई१७१ को दुर्घटनाबाट नेपाल सरकार गहिरो दुःख र स्तब्धतामा परेको छ। नेपाल सरकारले भारत सरकार, भारतीय जनता र पीडित परिवारप्रति हार्दिक समवेदना प्रकट गर्दछ।' विज्ञप्तिमा भनिएको छ, 'यस दुःखद घडीमा नेपाल सरकार र नेपाली जनता भारत सरकार र जनतासँग दृढ ऐक्यबद्धता प्रकट गर्दछ। हामी घाइतेहरूको शीघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछौं।'

भारतको पश्चिमी सहर अहमदाबादबाट लन्डन ग्याटविकका लागि उडेको एअर इन्डियाको बोइङ ७८७-८ ड्रीमलाइनर विमान उडान भरेको केही समयमै दुर्घटनामा परेको थियो। विमान एक घना आवासीय क्षेत्रमा खस्दा भीषण आगलागी भयो, जसमा सयौंको ज्यान गएको आशंका गरिएको छ। दुर्घटनाको कारणबारे प्रारम्भिक अनुसन्धान सुरु भएको भारतका नागरिक उड्डयन अधिकारीहरूले जनाएका छन्।

नेपाल सरकारको आधिकारिक प्रतिक्रिया अन्तर्राष्ट्रिय मानवीय ऐक्यबद्धताको प्रतीकका रूपमा आएको छ, विशेष गरी भारत र नेपालको ऐतिहासिक, भौगोलिक र सांस्कृतिक सम्बन्धलाई दृष्टिगत गर्दा। यसअघि पनि दुवै देशले यस्ता विपत्तिको बेला आपसी सहयोग र सद्भाव प्रदर्शन गर्दै आएका छन्।

विमान दुर्घटनाले दुई देशबीचको जनस्तरको सम्बन्धलाई अझ गहिरो बनाउने विश्वास व्यक्त गर्दै नेपाल सरकारले भारतलाई आवश्यक परेको खण्डमा सहयोग गर्न तत्पर रहेको संकेतसमेत दिएको छ ।

भारतीय राजदूत क्रिकेट प्रतियोगिताको पहिलो संस्करण सम्पन्न

काठमाडौं । काठमाडौंस्थित भारतीय राजदूतावासले यही जेठ १७ गतेदेखि त्रिभुवन विश्वविद्यालय क्रिकेट मैदानमा सुरु गरेको भारतीय राजदूत क्रिकेट प्रतियोगिताको पहिलो संस्करण सम्पन्न भएको छ ।

प्रतियोगितामा भारतीय दूतावास, नेपालको परराष्ट्र मन्त्रालय, बेलायती दूतावास, नेपाल पत्रकार महासङ्घ, 'कर्पोरेट हाउस'हरु र नेपालमा रहेका भारतीय डायस्पोराको प्रतिनिधित्व गर्ने टोलीहरुको उत्साहजनक सहभागिता रहेको थियो ।

नेपालका लागि भारतीय राजदूत, बेलायती राजदूत तथा नेपालको परराष्ट्र मन्त्रालयका सहसचिव, दक्षिण एसिया महाशाखाको उपस्थितिमा उद्घाटन समारोह सम्पन्न भएको थियो । एक हप्ताको उत्साहजनक र मैत्रीपूर्ण प्रतिस्पर्धापछि आज एक रोमाञ्चक फाइनल म्याचसँगै प्रतियोगिता सम्पन्न भएको हो ।

सो खेलमा भारतीय दूतावासको टोलीले भारतीय डायस्पोराको टोलीसँग प्रतिस्पर्धा गऱ्यो । फाइनलपछि ट्रफी वितरण समारोहमा नेपालका लागि भारतीय राजदूत नवीन श्रीवास्तव, नेपाल क्रिकेट सङ्घ (क्यान) का अध्यक्ष चतुरबहादुर चन्द, नेपालको परराष्ट्र मन्त्रालयको दक्षिण एसिया महाशाखाका सहसचिव गेहेन्द्र राजभण्डारी उपस्थित थिए । सो अवसरमा खेलमा उत्कृष्ट प्रदर्शन गर्नेहरुलाई सम्मान गरियो ।

साँझपख प्रतियोगिताको सफलताको उत्सव मनाउन रिसेप्सन कार्यक्रमको आयोजना गरिएको थियो । कार्यक्रममा युवा तथा खेलकुदमन्त्री तेजुलाल चौधरी, राजदूत, क्यानका अध्यक्ष र नेपालको महिला राष्ट्रिय क्रिकेट टोलीका सम्मानित सदस्यहरुको उपस्थिति थियो । सौहार्दता र खेलकुद भावनालाई सुदृढ पार्दै सहभागी छवटै टोलीका सदस्यहरु पनि उक्त कार्यक्रममा उपस्थित थिए ।

राजदूतले तीनजना आशालाग्दा यू-१९ नेपाली क्रिकेटरहरुलाई क्रिकेट किटहरु हस्तान्तरण गरे । सोही अवसरमा भारतीय राजदूतावास, काठमाडौंले 'नेपाली युवाहरुका लागि राजदूत क्रिकेट फेलोशिप' को घोषणा गरे । जसअन्तर्गत नेपालबाट दुई जना युवा क्रिकेटरहरुलाई भारतका प्रतिष्ठित कोचिङ एकेडेमीहरुमा छोटो अवधिको कोचिङ प्राप्त गर्ने अवसर प्रदान गरिनेछ ।

कृषि उत्पादन बढाऔं

❖ खेतबारी बाँझो नराखौं, उत्पादनमा जोड दिऔं,
❖ जैविक मल र जैविक विषादीको प्रयोग बढाऔं,
❖ स्थानीय बीउबिजन तथा रैथानी बालीको संरक्षण गरौं,
❖ प्राङ्गारिक वस्तुको उत्पादन र उपभोगलाई प्रवर्द्धन गरौं,
❖ कृषि तथा पशुपन्छी पालनसम्बन्धी तालिम, गोष्ठी तथा सेमिनारमा सहभागी होऔं,
❖ कृषि अनुदानको सही सदुपयोग गरौं,
❖ बाली तथा पशुपन्छीमा समस्या देखिए कृषि प्राविधिकसँग सल्लाह-सुझाव लिऊँ,

कृषि पेशाको सम्मान गरौं, कृषकलाई प्रोत्साहन गरौं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

पत्रकार सम्मेलन, सभा, गोष्ठी वा बैठक गर्नुपरेमा हामीलाई सम्झनुहोस् ।

कुनै सभा, गोष्ठी, सम्मेलन, बैठक वा पत्रकार सम्मेलन गर्नुपरेमा ६० देखि ७० जनासम्म अटाउने क्षमता भएको हल मधेश मिडिया हाउसमा सम्पर्क राख्नुहोस् ।

शुल्क	सेवा
रू. ५०००/- (पाँच हजार मात्र)	फोन, फ्याक्स, इमेल

मधेश मिडिया हाउस
हनुमानस्थानचोक, अनामनगर, काठमाडौं
फोन नं. : ०१-५७०६१४१, ९८०८१२५०२४
ई-मेल : madheshmediahouse @gmail.com

मधेशवाणी प्रा.लि.द्वारा प्रकाशित, का. सम्पादक : **रामसुकुल मण्डल**, कार्यालय : मधेश मिडिया हाउस, अनामनगर, काठमाडौं, फोन नं. ०१-५७०६१४२, ५७०६१४१, फ्याक्स : ०१-५७०६१४१, Email : madheshvani@gmail.com, Website : www.madheshvani.com, मुद्रण : **धिम्ले अफसेट प्रेस**, काठमाडौं